

časopis

**ZEMĚDĚLSKÁ
PÔDOHOSPODÁRSKA
ŠKOLA**

10
ČERVEN 2015
77. ROČNÍK

DNY FASCINACE ROSTLINAMI

NÁVŠTĚVA FRANCOUZSKÝCH FARMÁŘŮ

NÁRODNÍ SOUSTAVA KVALIFIKACÍ

CO JE ECVET-STEP?

JÍZDA ZRUČNOSTI 2015

RADKOVSKÝ OBRAZ VZDĚLÁVÁNÍ

ZEMĚDĚLSKÁ OLYMPIÁDA ŽÁKŮ

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Obsah

Contents

	Dobré zprávy na závěr školního roku	3		Good news at the end of school year	3
	Představujeme Střední odborné učiliště zemědělské a služeb Dačice	5		We introduce the Secondary Technical Training School of Agriculture and Services in Dačice	5
	Sociální pedagogika ve světle společenského, institucionálního a individuálního ohrožení II. část	7		Social, institutional and individual Emergency shed Light on Tasks of social Pedagogy Part II	7
	Ekologické a sociálně odpovědné zemědělství	8		Agriculture, ecology and social responsibility	8
	Co je ECVET-STEP?	9		What's ECVET-STEP?	9
	Projekt TOL – potraviny pro školy	10		Project Taste of Life, regional healthy food in schools	10
	Jízda zručnosti 2015 na Středním odborném učilišti Blatná	11		„Driving Skills Competition 2015“ in the Secondary Professional Apprentice School Blatná	11
	Návštěva francouzských farmářů v České republice	12		French farmers visiting Czech Republic	12
	Zemědělská olympiáda žáků středních škol	14		Agri-knowledge olympics of secondary schools	14
	Mezinárodní dostihy žáků v Bratislavě	17		International cadet horse races in Bratislava	17
	Oprava zemědělských strojů	18		Students' competition „Agricultural Machines Servis“	18
	Cena Střední školy dostihového sportu a jezdeckví	20		The Prize of the Secondary School of Racing and Horse Riding	20
	Stadice 2015	21		Stadice 2015 – meeting of farmers	21
	Setkání zemědělců	21		Banská Bystrica – farmers market in school open for public	21
	Banskobystričania navštívili farmársky trh	21		Earth Day at the Secondary Agricultural School again	22
	Den Země po roce na „Zemědělce“	22			
	Pozvánka na konferenci ICOLLE 2015	23		Conference invite – ICOLLE 2015	23
	Pozvánka na seminář „Trendy a problémy ve vzdělávání a poradenství“	23		Invitation to the Colloquium „Trends and problems in education et consulting“	23
	Dny fascinace rostlinami se vydařily	24		Successful „Fascination of Plants Days“	24
	O řepce v Červeném Újezdě	26		About oilseed rape in Červený Újezd	26
	Radkovský obraz vzdělávání na venkově v 19. a 20. st.	28		Radkov – Exposition about the history of rural education (19. and 20. century)	28
	Pozvánky Národního zemědělského muzea	29		You are invited to the National Museum of Agriculture	29
	Drobné historky o užitkových rostlinách	30		Stories about cultivated plants	30
	Národní soustava kvalifikací	31		National System of Qualifications – Information	31
	Výstavy a veletrhy červenec, srpen, září	32		Exhibitions and trade fairs in July, August, September	32
	Kolekce základních hornin – nabídka pro výuku	34		Set of rocks and minerals – didactic material	34
	Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás VI. část	35		Notes from the road to top agricultural scientific institution in the country Part VI	35
	Česká akademie zemědělských věd	35		Czech academy of agricultural sciences	35
	Celoroční obsah	38		Annual Index	38

Časopis vychází jednou za měsíc podle školního roku; číslo 10, ročník 77, vyšlo v červnu 2015

Časopis vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 1453/75, 120 00 Praha 2, tel.: +420 222 000 439, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz spolupracuje s Agroiústutem Nitra, štátny podnik, Akademická 4, 949 01 Nitra, tel.: +421 377 721 802, e-mail: Zuzana.Horvathova@agroinstitut.sk
www.zemedelskaskola.cz

Dobré zprávy na závěr školního roku

Co jsme si, možná, nestačili přečíst...

Září – september 2013

„Na škole pracuji jen krátce, ale podobnou legraci – sledoval jsem již přípravy dva týdny před Horkyfestem a pak vlastní Horkyfest – jsem dlouho nezažil. Akci jsem fotografoval, takže jsem viděl i hodně mezi řádky... Myslím, že žáci jsou tu šťastní a o to tu jde především“ (str. 17).

Nejde jen o talent, ale také o morálku a chování studentů, o jejich zájem. Pokud mají snahu a vůli učit se a zdokonalovat své dosavadní znalosti, snaží se jim škola poskytnout praxi v elitním prostředí sportovních a dostihových stájí... (str. 21).

Říjen – október 2014

Ve spolupráci olomoucké univerzity, Střední školy technické a zemědělské v Novém Jičíně a základních škol proběhla unikátní akce. Týdenní souvislý studijní pobyt středoškoláků na univerzitě byl doplněn prezentačním dnem pro žáky základních škol (str. 17).

V současnosti je ekologické poľnohospodárstvo odvetím, ktoré sa stavia do popredia záujmov celej spoločnosti. Aby sa bioprodukcia stala ľuďom dostupnejšia a aby si všetci uvedomili jej kvalitu, je veľmi dôležitá spolupráca medzi ekofarmami, rôznymi podnikateľskými subjektmi a obyvateľstvom (str. 18).

„Tradice není plíseň. Tradice není konzervatismus nebo reakce. Je úrodnou půdou, z níž vychází dílo generací příštích“ (str. 29).

Listopad – november 2014

Mezi nejpopulárnější nabídky patří poznávací a vzdělávací aktivity pro děti z mateřských škol a žáky základních škol. I do těch se jako organizátoři zapojují žáci písecké zemědělské školy a provádějí své mladší kamarády zábavnou a přitažlivou formou všemi zemědělskými oblastmi (str. 13).

V rámci slávnostného odovzdávania vysvedčení absolventom odboru včelár si prítomní pripomenuli 200 rokov od vydania včelárskej knihy v slovenčine od osvieteného pána Csaplovicsa z Hontu.

Pre novozapísaných včelárov sa začal ďalší, veríme, že úspešný školský rok (str. 19).

Prosinec – december 2014

Je mnoho pohľadů na profesi učitele, v různých situacích mohou přicházet různé cesty. „Všichni se vezeme na stejné lodi..., pozor, aby vám neujela, plánujte dopředu, cestujte aspoň ve dvou, nenechávejte nikoho samotného. Rychlost není vždy předností, můžete se nechat i chvíli unášet. Vzpomeňme na Noemovu archu – ta byla postavena amatéry, Titanic profesionály“... (str. 9).

Zažil jsem atmosféru národního maďarského dostihového svátku, zúčastnil jsem se specifického dostihu na centrálním náměstí maďarského hlavního města před obrovským publikem a poznal nové přátele. Byly to pro mě jedny z nejhezčích chvil v mém životě a nikdy na ně nezapomenu (str. 15).

Leden – január 2015

Svoboda je zlatá, ale na svém místě – tam, kde je uvědomělý, zralý lid... Kdybychom neměli vzdělaných zemědělců, selhávaly by všechny ostatní prostředky sebenákladnější, jimiž chceme zemědělství povznést... (str. 3).

Středoškoláci mohou vyjet nejen na jazykový kurz, ale zúčastnit se i odborných praxí a mají tak příležitost nejen si zvýšit úroveň praktických znalostí, ale získat přehled o tom, jak se žije za našimi hranicemi (str. 22).

Název soutěže pojímá skutečnost, že je ještě podzim, ale už se blíží advent a my si chceme adventní období trochu prodloužit. Vánoční svátky trvají jen pár dní a je škoda si ten krásný čas neužít trochu déle, beze spěchu, s pěknou výzdobou. A v tomto duchu byla soutěž také komponována (str. 27).

Únor – február 2015

Věříme, že naši žáci získají prostřednictvím stáží nové zkušenosti, které využijí v budoucím životě při hledání pracovních příležitostí. Pro pedagogy se jedná o vynikající příležitost získání nových zkušeností, které pozitivně ovlivní předávané zkušenosti v hodinách odborných předmětů u nás na škole (str. 13).

Kromě klasické přípravy nabízí škola svým žákům všech oborů i různé rozšiřující kurzy – barmanský kurz, kurz studené kuchyně, kurz kávy. Cukráři se v rámci odborného výcviku naučí zpracovávat pravou čokoládu, což je málo obvyklé a velmi žádané u budoucích zaměstnavatelů. S novými trendy v potravinářských profesích se mohou žáci seznámit na tuzemských, ale i zahraničních výstavách (str. 16).

Březen – marec 2015

„... za chybu, která při výběru učitelské síly byla učiněna, jest začasť pykati celým generacím žactva. Dobrý učitel i při nedokonalé organizaci školy a špatném materiálu může velmi mnoho vykonati, kdežto vady učitele špatného ani nejlépe vypravená a zorganizovaná škola nemůže plně vyvážit...“

„... Moudrost je spojení pravdy, dobra a krásna; pravdu odhalovat, dobro konat a krásno pěstovat jest povinností každého člověka a učitele zvlášť...“ (str. 3).

Výrazná většina respondentů se domnívá, že účinné využívání přírodních zdrojů (79 %) a ochrana životního prostředí (74 %) mohou podpořit hospodářský růst. Celých 85 % Evropanů se domnívá, že k ochraně životního prostředí mohou sami přispět. Velká většina Evropanů si myslí, že pro ochranu životního prostředí lze učinit více (str. 8).

Tento úspěch docílili žiačky vlastnou usilovnosťou a talentom, ale aj pomocou trpezlivého odborného vedenia majsteriek... (str. 11).

Duben – apríl 2015

Na tom místě jsem si uvědomil, že teprve až nám něco zmizí, tak zjistíme, jak nám to bylo blízké a drahé. V dnešní uspěchané době si nedokážeme udělat čas ani na to malé pozastavení a zamyšlení se nad i úplně obyčejnými věcmi... (str. 3).

„Věřím, mezitím nezapomeneme učit, nezapomeneme, proč jsme tady..., že to nejdůležitější jsou děti, které sem chodí, a které se tu vzdělávají... Chceme, aby se tu cítily dobře v odpovídajícím prostředí, abychom je dokázali vychovat v daném oboru“ (str. 16).

Příroda je pro život člověka zásadní faktor. Má mnoho podob a je zdrojem nesmírného bohatství, jehož mapováním lze očividně ovlivnit výchovu a vzdělávání mladé generace již od 1. stupně základního vzdělávání v souladu s aspekty nezbytnými pro 21. století (str. 18).

Květen – máj 2015

V „Národních dotacích“ jsou nově zařazeny mezi žadatele o podporu školní statky a školní hospodářství poskytující praktický výcvik středním školám vyučujícím zemědělské obory, které v předchozích letech nesplňovaly podmínky pro poskytnutí dotace (str. 3).

Poděkování patří i pedagogickému doprovodu – učitelům praxe, kteří žáky studijního oboru Agropodnikání na soutěž (nejenom) dobře připravili (str. 6).

Uvědomili si, že život i mimo město může být zajímavý a pestrý (str. 15).

Toto setkávání budoucích zemědělců má velký význam, neboť současný zemědělec je zároveň i tvůrce krajiny. Svou činností chrání půdu před erozí, poškozováním, degradací, ochraňuje její kvantitu i kvalitu (str. 21).

Červen – jún 2015

Všetkým žiakom a študentom prajeme krásne prázdniny
plné nových poznatkov a pekných zážitkov;
pedagogickým pracovníkom a našim milým čitateľom
želáme príjemnú dovolenku!

Představujeme Střední odborné učiliště zemědělské a služeb Dačice

Dačice – půvabné turistické město na Jindřichohradecku v Jihočeském kraji – o němž je první písemná zmínka již z r. 1183 (oplývá řadou historických památek a je známé i jako místo vynálezu první kostky cukru na světě, patentovaná 23. 1. 1843), je bohaté i tradicí zemědělského školství. Není tomu náhodou.

Zdejší prostředí od nepaměti disponuje přírodními i klimatickými podmínkami velmi příznivými pro zemědělskou výrobu.

Samotná škola má své počátky v iniciativě Hospodářsko-lesnického spolku pro tehdejší soudní okres Dačice. Tato instituce na svých Valných hromadách 10. 11. 1895 a 8. 6. 1896 odsouhlasila návrh svého člena Bedřicha Kancnyře založit Zimní hospodářskou školu s vyučovacím jazykem českým. Vlastní vyučování započalo 1. 10. 1896 v provizorních prostorách městského pivovaru. Stavba nové školy zahájena koncem června 1897. Za podpory široké zemědělské veřejnosti a obyvatel Dačicka probíhala nebyvalým tempem a již 11. 9. 1898 byla budova slavnostně otevřena a předána svému účelu, kterému (samozřejmě po četných pro výuku účelných rekonstrukcích) slouží dodnes.

Naplnila se tak možnost vzdělávání zemědělských oborů v důstojných podmínkách. Škola v následujících letech postupně procházela různými etapami vývoje školství, měnila zaměření, názvy. V letech 1896–1945 se tu vyučovaly v podstatě tři základní obory, a to zemědělec-mechanizátor, pěstitel-mechanizátor a mechanizátor-traktorista. V období 1945–1961 ke škole náležel jako účelový objekt školní statek s menší výměrou zemědělské půdy (než byl v rámci reorganizace předán do vlastnictví tehdejšímu Semeňáskému státnímu statku Dačice).

V 80. letech 20. st. byla např. součástí školského zařízení i dvouletá škola pro pracující, otevřelo se nástavbové studium a Zemědělské odborné učiliště Dačice se stalo školou poskytující úplné středoškolské vzdělání. Podle mezinárodních dohod se tu vzdělávali v oborech živočišné výroby i občané Vietnamu. Školský areál se značně rozšiřoval, proběhla výstavba garáží, tělocvičny,

přístavba domova mládeže, ve středu města byla získána další budova atd.

Významným mezníkem se pak staly změny po listopadu 1989. V nových podmínkách směřuje pedagogický proces k rozšiřování a výuce na základě požadavků trhu, a to nejen v oblasti zemědělství a zemědělských služeb.

V současnosti nabízí škola pro absolventy základních škol bohatou škálu učebních oborů. K zemědělské tradici regionu se váže tříletý učební obor **zemědělec-farmář**, který připravuje na práce jak v rostlinné, tak i v živočišné výrobě. Probírají se tu i základy ručního obrábění kovů a dřeva, svařování v ochranné atmosféře CO₂ atd. Také další učební obory jako **opravář zemědělských strojů** a **opravářské práce** jsou tříleté a během tohoto studia projdou žáci dílnami ručního zpracování kovů a kovárnou, dílnou strojního zpracování kovů, svařovnou, seznámí se s obsluhou a údržbou sklízecích mlátiček, traktorů a další zemědělské techniky. Učiliště má i tříletý obor **automechanik**, který připravuje na opravy všech osobních a nákladních automobilů včetně všech příslušenství a diagnostiky motorů. Součástí výuky je rovněž i svařování v ochranné atmosféře CO₂ a možnosti získání řídičského oprávnění pro osobní i nákladní automobily.

Žáci mohou absolvovat i potravinářské obory jako **kuchař-číšník** a **kuchař**. Jde v nich o nácvik přípravy nejrůznějších pokrmů teplé i studené kuchyně, jednoduché i složité obsluhy hostů. Na zednické práce připravuje škola zájemce v učebním oboru **zedník**. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je k dispozici obor **pečivář-cukrovinkář** (od škol. r. 2015–2016 tříletý a přejmenovaný na **cukrářská výroba**). Ve výčtu oborů je ještě dvouleté nástav-

bové studium **gastronomie** zakončené maturitou pro uchazeče, kteří předtím úspěšně absolvovali potravinářské obory.

Učiliště umožňuje i vzdělávání dospělých v rámci celoživotního vzdělávání a má oprávnění provádět zkoušky autorizovanou osobou pro některé profesní kvalifikace, jako např. **opravář strojů a zařízení v pěstování rostlin, opravář strojů v chovu zvířat, příprava tep-lých pokrmů, příprava pokrmů studené kuchyně, příprava minu-tek, složitá obsluha hostů, ochrana rostlin, svářečské práce** aj.

Výuka je situovaná optimálním způsobem. Teoretické vyučování probíhá v budově teorie na Jemnické ulici ve středu města, kde najdeme příjemné prostředí školních tříd vybavených moderními technologiemi jak pro všeobecné, tak i pro odborné předměty. Stojí také za zmínku, že žáci 1. a 2. roč. oboru **zedník** tu v poslední době v rámci praktických prací dokončili rekonstrukci suterénu, kde vybudovali pro potřeby probíhající výuky vhodné zázemí a umožnili rovněž zprovoznění laboratoře.

Dílny praktického vyučování pro všechny obory uzpůsobené současným trendům najdeme v účelně rekonstruované původní školní budově na náměstí Republiky. Jsou zde také prostorné garáže pro školní vozový park a veškerou techniku. V objektu je i sídlo ředitelství, domov mládeže a školní jídelna.

Odborný výcvik, zejména žáků vyšších ročníků, probíhá rovněž na smluvních pracovištích. Týká se jak zemědělských provozů (např. Zemědělské družstvo Hříšice, Zemědělské družstvo Kunžak, Ciz-Agro, a.s. Cizkrajov), tak i provozů restaurací a hotelů v regionu.

Lze konstatovat, že škola se těší značnému zájmu široké odborné a laické veřejnosti, má stále stoupající úroveň, kterou vysoce oceňuje i zřizovatel Jihočeský kraj. Je to bezesporu výsledkem toho, že management školy vedený ředitelem Mgr. Radkem Hillayem si je vědom nutnosti nových přístupů, metod práce a odborných aktivit a hledá další možnosti, které přinášejí budoucím absolventům co nejvyšší vzdělání a plné uplatnění na trhu práce.

Kvalitní příprava je zabezpečována kvalifikovanými pedagogickými pracovníky, kteří jsou i ochotni se neustále sami vzdělávat. (Za zmínku stojí kupř. nedávná účast v rozvojovém programu na

podporu dalšího vzdělávání učitelů odborných předmětů a praktického vyučování v prostředí reálné praxe – účastníci se seznámili mimo jiné přímo u výrobce stavebních systémů s technologií HE-LUZ pro pasivní a nízkoenergetické domy a se systémy pro hrubé stavby.) Škola je zapojena i do několika projektů např. IQ Industry – Inovace – kvalifikace profesní přípravy a Čistá mobilita za kvalitnější prostředí v České Kanadě.

Studium na učilišti se těší značné pozornosti. Toto školské zařízení navštěvují zájemci z blízkých regionů jako Dačicko, Telčsko, Jemnicko, ale i ze vzdálenějších míst např. ze Znojemska v Jiho-moravském kraji.

Je třeba také zaznamenat, že ke zvýšení zájmů žáků o studium výrazně přispívá i možnost prezentace získaných znalostí, zkušeností a dovedností při četných odborných soutěžích a porovnávání s umem účastníků jiných škol. Zaslouží uvést, že na tomto úseku vykazují výrazné úspěchy. Dačičtí např. každoročně získávají ocenění na pravidelné mezinárodní soutěži ve svařování O pohár Linde konané na Střední škole strojírenské a dopravní Frýdek-Místek, dále v regionálních soutěžích odborných dovedností tematicky zaměřených na demontáže, montáže a vyvažování osobních automobilů, i na příležitostných soutěžích zručnosti v jízdě trakto-rem, v dekorativním krájení zeleniny apod. Z poslední doby nelze přehlédnout vysoká ocenění na soutěžích Gastrofestu v Hradci Králové. V dubnu 2015 tu získala žákyně školy Kristina Dědičová 1. místo a titul mistryně České republiky v krájení zelí a Lucie Neuvirtová 4. místo v dekorativním vyřezávání melounů a jablek.

Zvukné jméno přináší učilišti i další prezentace. Veřejnosti obdivované je např. flambování palačinek na četných gastronomických výstavách v Českých Budějovicích i na jiných místech, nebo přímo ve škole při dnech otevřených dveří. Stěžejním letošním úspěchem se však pro dačické učně stalo předvedení vlastnoručně vyrobeného praktického elektrického traktoru na Veletrhu AMPÉR v Brně.

Co říci závěrem? Střední odborné učiliště zemědělské a služeb Dačice je významným prvkem vzdělávacího systému našeho učňovského školství. Má vypracované standardy pro jednotlivé typy učňovských oborů, plně zapojuje žáky do iniciativ s cílem zvýšit úroveň výuky a vzdělávání. Přípravu na povolání vhodně kombinuje s odbornou přípravou na školních pracovištích i ve smluvních firmách. Není proto divu, že o absolventy učiliště je značný zájem. Za mnohé uvedme např. jméno Agrostroje Pelhřimov, který nabízí učňům stipendia a dobrá pracovní místa.

Ing. Jiří Ptáček, Telč ❀

Sociální pedagogika ve světle společenského, institucionálního a individuálního ohrožení II. část

V polovině dubna uspořádal Institut mezioborových studií Brno ve spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banské Bystrici již sedmou mezinárodní konferenci k aktuálním otázkám sociální pedagogiky. Konference se zúčastnili pracovníci polských, slovenských a českých univerzit, výzkumných a vzdělávacích institucí.

Druhá část mezinárodní vědecké konference se konala ve třech sekcích. **Autora příspěvku zaujala v sekci společenského ohrožení** přednáška **Dr. Macieja Bernasiewicze**, z Univerzity Slaski v Katovicích, který hovořil o tom, že **nukleární rodina je v krizi**.

Na současnou rodinu rozhodujícím způsobem působí současná společenská negativa. Z toho plynou následující problémy – počet narozených dětí je v Evropě podstatně nižší než dříve, více dětí se rodí ve volném svazku, mimo manželství, roste počet rozvodů, snižuje se plodnost žen i mužů. Tyto problémy zase negativně působí na důchodové a zdravotní systémy. Stejně negativní vliv na důchodové a zdravotní systémy má i prodlužující se průměrný věk dožití.

Dnes je i rodina jinak definována. Rodina může být každá skupina, která splňuje parametry rodiny. Již neplatí, že rodinu tvoří – muž, žena a děti. Společnost se nově modeluje a právo na adopci dětí mají i homosexuálové, jen když se dobře starají o svěřené děti. Budoucnost klasické rodiny bude v Evropské unii riziková a navíc jí ohrožuje islamizace zejména ve státech Belgie, Francie, Velké Británie. Odhaduje se, že v roce 2050 bude v EU každý desátý Evropan – muslim.

Další přednášející v této skupině **Dr. Józef Matejek** z Pedagogické univerzity v Krakově se zabýval **fungováním rodiny ve světle jevu výdělečné migrace**. Po vstoupení Polska do EU se podstatně zvýšil zájem o práci v západních zemích Evropské unie. Realizovaný výzkum o tomto jevu dokazuje, že výdělečná emigrace přichází do úvahy u osob, které mají doma potíže s nalezením práce, nebo mají chuť vydělat větší peníze. Získání dobře placené práce zvyšuje životní úroveň rodiny, ale bohužel negativně ovlivňuje její normální existenci, hlavně výchovu dětí, na které nezbyvá čas.

Ve druhé sekci, která řešila problematiku institucionálního ohrožení, zaujal autora článku příspěvek **PhDr. Silvie Dočevové, Ph.D.**, z Univerzity Cyrila a Metoda z Trnavy, která se zabývala **rodovou rovností**, zda je pro tradiční rodinu ohrožením, nebo šancí pro nové pojetí rodiny. Řešila konfrontaci dvou skupin slovenské společnosti, kdy na jedné straně jsou zástupci obhajující

tradiční pojetí rodiny na úkor lidských práv a demokratických principů a na druhé straně je umírněnější část společnosti, která podporovaná liberály a intelektuály, kteří jsou zastánci univerzality a nezpochybnitelnosti lidských práv. Diskurz této části slovenské populace se ztotožňuje s filozofií rodové rovnosti, která podporuje všechny aktivity hlásající rovnost na bázi lidských práv.

Autorka se snažila vyvrátit myšlenku – rodová rovnost je ideologie, která se snaží rozbít tradiční rodinu. Ve svých argumentech vychází z aktuálních poznatků posledního slovenského neúspěšného referenda o rodině, které rozdělilo Slovensko na dva nepřátelské tábory. Na 90 procent slovenských voličů, kteří se zúčastnili referenda „o ochraně tradiční rodiny“, považuje manželství za společník muže a ženy, odmítá adopci dětí páry stejného pohlaví a děti se podle nich nemusí účastnit vyučování o sexu či eutanázii. K urnám však přišlo pouze 21 procent oprávněných občanů, pro platnost referenda přitom bylo zapotřebí alespoň 50procentní účasti. Podle aktivistů ale akce i tak splnila svůj účel. Na Slovensku se nyní začíná hovořit o tom, že dané téma bude silně rezonovat přiřtím parlamentním volbám, které se budou konat za rok.

Ve třetí sekci řešící individuální ohrožení zaujal autora polský příspěvek paní **Dr. Malgorzaty Kaminské** z Vysoké školy Pawla Vlodkoviče z Plocku, která se ve svém příspěvku zabývala **vztahem učitele k problematice deprese mládeže**. Symptomy této nemoci jsou připisovány skleslosti a smutku, případně špatnému pocitu apod. U dětí bývají často podceňovány. Deprese snižují kvalitu běžného života, vyvolávají často autodestrukční postoje a mohou vést až k pokusům o sebevraždu. Neustálé změny, hektický životní styl, ne vždy umožňují rozpoznat a správně interpretovat chování mladých lidí.

Příspěvek podával informace a poznatky o depresi v prostředí mládeže a dětí. Byla zjišťována úroveň informací, které o depresi žáků získávají učitelé. Výsledky nejsou příliš optimistické, pouze asi 25 % dotazovaných učitelů považuje depresi za nemoc a 75 % učitelů neví, jak by mohli svým žákům pomoci. Každý třetí dotazovaný učitel nesouhlasí s tvrzením prof. Zimbarda, že „projevy depresí u dětí a mládeže souvisí s nezájmem rodiny, kamarádů

a především školy. Největší nepřítel je učitel, který způsobuje, že žák se cítí horší a uzavírá se sám v sobě“. Škola by měla vytvářet prostředí, v němž by měl mladý člověk dostávat podporu a odbornou radu ohledně jeho ohrožení, s nimiž se v životě může setkat. Správné pedagogické postoje učitelů by měly usnadňovat žákům vlastní pohledy na svou osobu a omezovat jev deprese.

Zajímavý byl i příspěvek **Dr. Marie Kocór** z Rzeszówské univerzity řešící **krizi učitelské autority – její příčiny a důsledky**. Pedagogové mají potíže s výchovou, žijí v neustálém stresu a hrozí profesní vyhoření. Mizí úcta k učitelskému povolání mezi žáky i rodiči

v celé společnosti. Příčiny jsou jak vnitřní, tak vnější. Tkívá v samotném učiteli, v systému jeho edukace a také v charakteru prostředí a v lidech, s nimiž samotný učitel pracuje. Cesta k získání úcty je složitá a vyžaduje dlouhodobou práci při změnách vzdělávacího systému. Důležitý je vztah celé společnosti k procesu vzdělávání dětí a mládeže. Pro to je nanejvýš vhodné vytvořit celospolečenský sociální a kulturní kontext, který bude soustavně podporovat autoritu učitelského povolání.

Josef Sívek

Ústav zemědělské ekonomiky a informací ✨

Ekologické a sociálně odpovědné zemědělství

Dne 28. března 2015 proběhla prioritní vzdělávací akce pro privátní poradce v podoblasti Ekologické zemědělství. Akci pořádal Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). Účast na těchto akcích je jednou ze základních povinností privátních poradců.

Účastníci si vylechli aktuální informace týkající se probiotik, prebiotik a homeopatik ve výživě hospodářských zvířat, systémů hygieny při zpracování živočišných produktů (HACCP), novinek v testování odrůd obilnin a zajištění osiv pro ekologické zemědělství, uplatnění regionální produkce a bioprodukce ve veřejných stravovacích zařízeních a také informaci o rozvoji sociálního zemědělství v České republice. Přednášky probíhaly v prostorách Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, jejíž pracovníci tuto akci lektorovali. Úvodním řečníkem byl prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., dr. h. c., dále vystoupili Ing. Pavel Smetana, Ph.D., prof. Ing. Jan Moudrý, CSc. a doc. Ing. Jan Moudrý, Ph.D.

Součástí vzdělávací akce byla exkurze na Biofarmu Ing. Vlastimila Kamíra v obci Borová u Chvalšín v okrese Český Krumlov. Tato farma se zabývá především produkcí krav bez tržní produkce mléka a dále se specializuje na chov koní pro sportovní a hobby účely.

V současnosti má farma především zástupce westernových plemen – QH, appaloosa, dále klisny českého teplokrevníka a také „pony klub“.

Přednášky byly zejména zaměřeny prakticky a poskytly posluchačům informace o nových trendech nejen ekologického ale také sociálně odpovědného zemědělství.

-ps- ✨

Co je ECVET-STEP?

Tuto otázku si zřejmě položí většina čtenářů, která zkratku uvidí poprvé. Zkratka ECVET v originále znamená **European Credit System for Vocational Education and Training (Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu)**. STEP znamená v originále **Strengthening Training to Employment Pathways (Systém pro posílení vzdělanosti na cestě k zaměstnanosti)**.

Důležitější než význam zkratky je ovšem skutečnost, že ECVET může mnoha, zejména mladým lidem, opravdu pomoci, pokud se rozhodnou část svého studia realizovat v cizině. A proto ECVET-STEP si klade za cíl vylepšit stávající systém ECVET.

Spolupracující instituce

Na projektu programu celoživotního vzdělávání Leonardo da Vinci spolupracuje osm institucí ze sedmi zemí. Hlavním koordinátorem je Technological Educational Institute of Athens (TEI-A). Tato vysoká škola nabízí především technické vzdělání a sídlí na předměstí Athén. Jedním z osmi partnerů projektu je i Ústav zemědělské ekonomiky a informací, mezi jehož aktivity patří rovněž oblast vzdělávání. V rámci projektu je vydáván zpravodaj ECVET-STEP NEWSLETTER, který je možné nalézt na stránkách projektu (<http://ecvet-step.eu/media-center/newsletter>).

Protože systém ECVET cílí především na mladé lidi – žáky a studenty, kteří by si chtěli své vzdělání obohatit studijním pobytem v cizině, připravili jeho propagátoři video, které by mohlo tuto skupinu oslovit. Video se nachází na stránkách Národního ústavu pro vzdělávání: <http://www.nuv.cz/cinnosti/projekty/ecvet>

Na koho je systém ECVET-STEP zaměřen především?

Jsou to zejména žáci a studenti, ale i jiní zájemci o zvýšení nebo prohloubení kvalifikace. Mohou absolvovat část svého vzdělání na jiné škole v České republice nebo i v zahraničí (po absolvování vzdělávání v zahraničí v rámci systému ECVET, nemusí opakovat zkoušku na své domovské škole). Studium v zahraničí si jeho absolvent nejen zvýší sebevědomí, ale také zvýší svou konkurenceschopnost na trhu práce a získá odborné a jazykové dovednosti, které využije ve svém zaměstnání.

Další skupinou, která je do procesu přímo zainteresována, jsou školy, které díky tomuto systému mohou najít partnerskou školu

nebo podnik v zahraničí (na výměny je možné získat finanční podporu) a zatraktivní svou studijní nabídku.

Systém ECVET přináší rovněž výhodu zaměstnavatelům, a to především tím, že navážou partnerství se školami. Další důležitou výhodou pro zaměstnavatele je možnost ovlivnění podoby výuky svých budoucích zaměstnanců. Součástí programu je také možnost dalšího vzdělávání již vystudovaných nebo vyučených zaměstnanců.

Mobilita

Důležitým pojmem, který se vyskytuje v materiálech věnovaných ECVET, je mobilita. Mobilita označuje možnost vycestovat do ciziny a absolvovat zde část svého vzdělávání. Prakticky celá záležitost vypadá následovně: Vaše škola (v materiálech ECVET vysílající organizace) se domluví s partnerskou školou v zahraničí (přijímající organizací) na plánu vzdělávání, v němž bude uvedeno, které odborné znalosti, dovednosti a kompetence si má účastník osvojit. Na základě uvedených kroků je následně sepsána Dohoda o výuce (Learning Agreement).

Pro snadnější studium

Projekt ECVET-STEP přináší i některá zlepšení pro snadnější studium. Největší výhodou je, že dovednosti žáka, studenta jsou přesně popsány pomocí tzv. jednotek výsledků učení (units of learning outcomes) a je každému vystaven tzv. Osobní studijní výpis (Personal Transcript).

Druhým zlepšením je specifikace, v níž je uvedeno, ke které kvalifikaci se jednotka učení vztahuje. To umožňuje akceptování stáže druhou stranou, což znamená, že žák nebo student nemusí na své škole opakovat zkoušku, kterou složil v zahraničí. Jeho kvalifikaci je možné najít v tzv. Evropském rámci kvalifikací (EQF). Třetí výhodou se vztahuje na obě předchozí a počítá s důvěrou partnerů tohoto projektu; vysílající instituce vychází

z Výpisu dosažených výsledků (Record of Transcript) a uzná získané kredity v zahraničí.

Práce na projektu

Počáteční práce na projektu byla zaměřena na dokumentaci současných přístupů a osvědčených postupů v souladu se zásadami ECVET a mobility programu Leonardo da Vinci. Do tohoto modelu budou v budoucnu zapracovány některé další evropské nástroje, jako je zejména (EQF) Evropský rámec kvalifikací, který společně s Národní soustavou kvalifikací (NSK) ukazuje, jakého stupně kvalifikace žadatel o práci dosáhl, případně vytváří podmínky pro jeho další studium.

Projekt ECVET-STEP se zabývá problematikou uznávání kreditů a výsledky studia v zahraničí, a tak podporuje mobilitu v oblasti odborného vzdělávání. V rámci projektu bude vytvořen model společného referenčního rámce, jehož prostřednictvím bude možné vzájemně srovnávat osnovy mezi různými poskytovateli vzdělávání. Tento rámec je založen na možnosti srovnávat jednotlivé části kurikula, to znamená znalosti, dovednosti a kompetence. Pro správné fungování projektu ECVET-STEP je nutné do určité míry

individualizovat některé postupy, a především zajistit, aby velká část této agendy fungovala on-line.

Zainteresovaní účastníci

Důležitou součástí této problematiky jsou tzv. stakeholderi, tedy účastníci, kteří jsou nějakým způsobem do této problematiky zainteresováni. Jde především o studenty a jiné zájemce o vzdělávání, školy včetně institucí poskytujících vzdělávání dospělých. Další důležitou skupinou jsou zaměstnavatelé. Mezi zúčastněné osoby patří rovněž politici, kteří mají tuto problematiku na starosti, a to jak na evropské úrovni, tak na úrovni jednotlivých národních vlád; v případě zemědělství jsou důležitou skupinou také profesní svazy a komory.

Závěrem...

Projekt ECVET-STEP tedy napomáhá vnitrostátní a mezinárodní mobilitě žáků a studentů a dalších zájemců o zvyšování a prohlubování kvalifikace. Je také zaměřen na spolupráci vzdělávacích institucí a podniků u nás i v zahraničí. Tyto aktivity podporují koncepci celoživotního učení, která by měla pozitivně ovlivnit trh práce.

Mgr. Pavel Sládek, Ph.D.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací ☀

Projekt TOL – potraviny pro školy

Projekt TOL (Taste of Life, regional healthy food in schools – Chuť života, zdravé a regionální potraviny ve školách) je zaměřen na lokální (regionální) a ekologické potraviny pro školní jídelny a podpořen mezinárodním programem Erasmus+.

Partneři v rámci projektu pocházejí ze starých i nových členských zemí Evropské unie. V případě starých členských zemí jsou to země s velmi pokročilým zemědělstvím, agrárním marketingem a důrazem na ekologickou zemědělskou produkci (Nizozemsko, Německo, Belgie). Z „nových“ členských zemí jsou zastoupeny Česká republika a Rumunsko.

Partnerské země mají rozdílnou situaci v oblasti školního stravování. Ve většině členských zemí není, na rozdíl od České republiky, školní stravování tak rozšířeno. V některých zemích obědy připomínají spíše naši českou svačinu. V českém školním stravování se v této chvíli řeší především problematika dodržování existujících norem a jejich případná úprava. Projekt, ve kterém se tak liší podmínky v jednotlivých zemích, je z těchto důvodů složitý a je obtížné vybrat jedno řešení pro všechny země.

Školní stravování by se mělo řídit správnými trendy zdravé výživy, protože stravování v dětském věku může výrazně ovlivnit nejen aktuální zdravotní stav a výkon ve škole, ale je velmi důležité pro zdravotní stav v dospělosti.

Vzhledem k tomu, že projekt TOL je zaměřen na lokální (regionální) potraviny, má tato podpora významný vliv také na rozvoj venkova. Konzumaci lokálních potravin podporuje každý z nás svůj region, ve kterém žije. Velmi významným faktorem, proč dát přednost lokálním potravinám, je také podpora zaměstnanosti v regionech. Prosperující zemědělci, zpracovatelé i prodejci pak představují záruku udržení nebo rozšíření počtu pracovních míst. Díky krátkým distribučním cestám jsou lokální potraviny čerstvější, chutnější a zdravější. Čím blíže jsou ke spotřebiteli, tím méně je i zatíženo životní prostředí při jejich dopravě.

Jednou z klíčových výzev tohoto projektu je rovněž prezentace jídla ve školních jídelnách způsobem, aby bylo pro mladé lidi atraktivní a bylo schopno konkurovat například fast foodům. Z tohoto pohledu jsou náměty našich partnerů zajímavé a podnětné.

Mgr. Pavel Sládek, Ph.D., ÚZEI Praha ☀

TOL
the Taste Of Life

Lifelong
Learning
Programme

Jízda zručnosti 2015 na SOU Blatná

Dne 22. dubna pořádalo Střední odborné učiliště Blatná a firma Agrozet České Budějovice a. s. již 14. ročník oblastní soutěže „Jízda zručnosti 2015“. Na soutěž i na Den otevřených dveří byla na tento den pozvána i veřejnost z Blatné a okolí.

Soutěž je určena pro žáky středních škol a učilišť, kteří v rámci studia získají řidičské oprávnění k řízení traktoru. Ve tvrdé konkurenci deseti škol a dvaceti pěti soutěžících obsadili žáci třídy 3. O. oboru Opravář zemědělských strojů první tři místa!

Již od pondělka 20. dubna do areálu Středního odborného učiliště Blatná přijížděli soutěžící, aby si projeli připravenou trať. V areálu učiliště na ně čekal moderní traktor Zetor Proxima70 s přední hnací nápravou a přívěsem.

Od středečního rána vládl v prostorách učiliště čilý ruch. Přijížděli učitelé a žáci učilišť a středních odborných škol. V jídelně školy se soutěžící registrovali a losovali pořadová čísla. Pedagogický doprovod si losoval čísla, u kterých soutěžních prvků budou plnit funkci rozhodčích a kdo bude hlavní rozhodčí. Rozhodčími byli i mistři odborného výcviku, učitelé a vybraní žáci pořadatelské školy. Pro hosty připravily školní kuchařky příjemnou svačinu, soutěžící si domácí pohostění pochvalovali.

Před soutěží představil mistr odborného výcviku pan Václav Fuščík krásný veterán, traktor Zetor 25 A s návěsem vlastní výroby. Firma AGROZET a.s. České Budějovice představila traktor Zetor Forterra 150HD v kombinaci s pneumatickým nastavbovým sečím strojem AEROSEM 3002 ADD. Firma LIVA Předslavice traktor CASE PUMA 145 ET v kombinaci s lisem na kulaté balíčky Krone Comprima F 155 XC, Krone Swadro 807, shrnovače se stranovým ukládáním řádku a Krone svinovací lis Fortima V 1500MC.

V devět hodin vystartoval první soutěžící. On a stejně tak další soutěžící museli před množstvím diváků předvést své dovednosti v ovládání traktoru s přívěsem projetím trasy s jedenácti překáž-

kami. Šlo např. o průjezd dvěma pravoúhlými úzkými zatáčkami, osmičkou, přesné zastavení u rampy, přejezd lávky, slalom aj. Klíčovým prvkem bylo couvání traktorem s přívěsem do modelu úzké garáže. Rozhodčí hodnotili se přesnost splnění jednotlivých úkolů a čas jízdy.

Na soutěž se přišli podívat žáci blatenských základních škol s pedagogickým doprovodem. Mladší žáci i děti učitelů si zasoutěžili na malém modelu trati s traktůrkou řízenými vysílačkou.

Ke vzácným hostům patřila starostka města Blatná Bc. Kateřina Malečková a pan místostarosta Pavel Ounický. Ti přinesli pro soutěžící další hodnotné ceny. Rovněž vzácnými hosty byli z firmy Agrozet – Ing. Jan Beer, místopředseda představenstva a obchodní ředitel; Ing. Petr Lidinský, ředitel závodu Ražice; Lukáš Bláha, vedoucí prodeje strojů; Václav Moudrý, vedoucí technického servisu. Z firmy PRILLINGER byl hostem vedoucí prodeje Václav Brušák.

Soutěž řídila a humorným náhledem doprovázela paní vychovatelka Zdeňka Braunová. Ta vyzvala přítomné hosty k přihlášení do kategorie „veřejnost“. Přihlásilo se osm soutěžících – absolventi SOU Blatná, zájemci z řad zemědělské veřejnosti i pedagogičtí pracovníci zúčastněných škol.

Počasí celému dni přálo. Po skvělém obědě se soutěž chýlila ke konci. Jakmile odjel poslední soutěžící, vrcholila nervozita. Pořadatelé vyplňovali připravené tabulky, sčítali časy a trestné body, tiskli barevné diplomy, připravovali ceny.

U stupňů vítězů se shromáždili soutěžící i veřejnost. Ceny předávali: obchodní ředitel Agrozetu a. s. Ing. Jan Beer, ředitel SOU

Blatná Ing. Miroslav Čapek, zástupce ředitele pro odborný výcvik Bc. Stanislav Kučera a zástupce ředitele pro teoretické vyučování Ing. Arnošt Kabát. V kategorii „veřejnost“ zvítězil Ing. Zbyněk Hofman, učitel odborných technických předmětů blatenského učiliště.

V hlavní kategorii se na 4. místě umístil Ondřej Šimek z Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy Benešov. První až třetí místo patřilo žákům Středního odborného učiliště Blatná. Třetí místo získal Jiří Kovařík, druhé místo Patrik Žilák a vítězem se stal Aleš Kratochvíl. Zvláštní ocenění převzala žákyně Vyšší odborné školy a Střední odborné školy Březnice Kristýna Maštaliřová, která byla jedinou soutěžící dívkou.

Zeptali jsme se Aleše Kratochvíla a Patrika Žiláka na tajemství jejich úspěchu v soutěži.

Aleš: „Traktor je moje srdeční záležitost. Doma máme malé hospodářství. Tam často řídím traktor Zetor 7545 a traktor domácí výroby, s nímž se účastním traktoriád. Též chodím na brigádu do Zemědělského obchodního družstva Škvořetice.“

Patrik: „Jezdit s traktorem mne baví. Je to přirozená součást mého života. Máme doma hospodářství. A po škole chodím na brigádu do Zemědělského obchodního družstva Blatná.“

Myslím, že ocenění zaslouží i učitelé autoškoly SOU Blatná, mistři odborného výcviku, učitelé teorie, vychovatelé a všichni pracovníci, kteří se žáky odvedli poctivou prací.

Na závěr se sluší poděkovat štědrým sponzorům, kteří dodali pro prvních osm soutěžících hodnotné ceny. Jsou to AGROZET a.s. České Budějovice, LIVA Předslavice, PRILLINGER Radomyšl, BP-SERVICE s.r.o. Blatná, General weld s.r.o., Blatenská ryba s.r.o. Blatná, Maso uzeniny Písek, Jiří Drnek – Drogerie Teta, Bidvest CR s.r.o., Maso uzeniny Písek, Pogrr s.r.o. Příbram, ZEO Trade s.r.o. Radčice, Agrární komora ČR a Městský úřad Blatná.

RNDr. Aleš Drobník, Bc. Stanislav Kučera

foto Mgr. Jana Maříková

Střední odborné učiliště Blatná ✨

Návštěva francouzských farmářů v České republice

Krajská hospodářská komora Střední Čechy připravila pro studenty Zemědělské školy v Chateau Chinon týden plný zajímavých setkání a zážitků v České republice. Organizace byla oslovena k zajištění této akce na základě spolupráce mezi regiony a také na základě blízké spolupráce škol přímo v burgundském městečku Chateau Chinon. Ke spolupráci byly přizvány Střední zemědělská škola a Střední odborná škola Poděbrady a také Střední odborná škola veterinární v Hradci Králové. Obě školy přistoupily k organizaci návštěvy 16 studentů a 3 pedagogů z Francie s velkou zodpovědností a připravily pro ně skvělý program.

Francouzští studenti strávili v poděbradské škole dva dny a společně s novými spolužáky navštívili zajímavé firmy v regionu – Farmu Košík, Farmu Seletice a Farmu Chleby. Měli tak možnost srovnat podmínky pro chov skotu a drobných hospodářských zvířat na těchto farmách s poznáními ve svých zemích. Pobesedovali s majiteli firem a ochutnali i produkty z farmy v Seleticích. V závěru dne navštívili Pivovar Nymburk, kde otestovali také místní výrobek. Páteční den strávili celý ve škole v Poděbradech, kde prošli školní statek a za asistence místních studentů si vyrobili malý dárek z šustí. V odpoledních hodinách proběhla beseda s majitelem farmy v Žehuni panem Horákem. Studenti se zajímali o rozdíly v podnikání v průběhu 20 let, o možnosti dotací pro zemědělce a velice je nadchlo společné podnikání v zemědělství a v agroturistice, což u nich není tak obvyklé.

Víkendové dny strávili v Praze, kde měli možnost obdivovat krásy Starého Města a také Zoologické zahrady v pražské Troji. Po neděli se skupinka přesunula do Hradce Králové, kde navštívili SOŠ veterinární. Paní ředitelka pro ně připravila zajímavý program ve formě několika workshopů, v rámci kterých se společně

se studenty školy zúčastnili praktické výuky. Měli možnost zjistit, jakým způsobem se vyšetřuje chovné zvíře, jak se provádí laboratorní testy u zvířat, jak se provádí rozbor roztoků, také si mohli vyzkoušet pitvu malého hraboše a na závěr prošli školní zoo, kde mají budoucí veterináři svá zvířata a sami se o ně starají.

Poslední den francouzští studenti v Poděbradech navštívili Střední odborné učiliště společného stravování, které pro ně připravilo také malou exkurzi po škole a na rozloučenou s Českou republikou výborný oběd. Studenti a pedagogové si návštěvu v regionu opravdu užili, počasí jim přálo a ubytování v krásném lázeňském městě Poděbrady jim nabídlo možnost pěkných procházek a návštěv města. Jak bylo zmíněno studenty v závěru, nejvíce se jim líbily české ceny, děvčata a velice je zaujalo podnikání v zemědělství u nás. Někteří studenti by rádi během letních prázdnin navštívili některé farmy v České republice, kde by prošli praxí. Krajská hospodářská komora Střední Čechy (www.khkstrednicechy.cz) jim bude v tomto i nadále nápomocna.

Požádali jsme o zhodnocení celé akce pedagoga ze Zemědělské školy v Chateau Chinon, který akci ve škole organizoval, pana Bernarda Cretina:

„French apprentices in agriculture came to Poděbrady from April 8th to 14th, to discover Czech system. They were 16 to 21 years-old students with 3 teachers coming from Chateau-Chinon (Burgundy) a region specialised in charolaise-cows meat, wine and growing Christmas trees.

All of these students are employed in cattle farms and prepare in „sandwich course“ a diploma of higher education in farming man-

agement, and envisage to become farmers later, mainly in family farms buyout.

Thus they were particularly interested in discovering a very different agricultural system in Czech republic. And they were really surprised in visiting really big farms, with several thousands of hectares and very often 500 to 1000 cows, such companies can't be found in France, where there's a deep debate at present, concerning implementation of a 1000 cows dairy farm in region Somme (north of Paris). Indeed, this model, wide-spread in Germany, Denmark or Netherlands, is not at all usual in France, where the average number of dairy cows is less than 50 per farm, held by a farmer and his family, and very often with no employee. So the students were very amazed during visits and exchanges with Czech students of Poděbrady school, and veterinary school in Hradec Králové.

They've been very pleased in workshop with Czech students, particularly during a veterinary course about calving, which is a operation they use to practise in their french farms. For most of french students, it was a first experience abroad, an a first occasion to practise english and so they could realize their capacity in communication, better than they could imagine, specially in their exchanges with young Czech students ! And it was especially an occasion for them to taste new flavors as quenelles and horseradish, and Czech beer!

Even if they were very happy to come back in their country last Tuesday night, find their food habits, and prove that by inviting for Wednesday lunch their 3 guides teachers at the french restaurant «Le vieux Morvan» in Château-Chinon (that which was the former french president François Mitterrand favorite restaurant when he was the mayor of this town during 25 years).

This journey will be certainly graven in their reports, and for some of them, a departure toward other horizons!“

Bernard Cretin – teacher

Vladislava Šizlingová

Krajská hospodářská komora Střední Čechy ☼

Zemědělská olympiáda žáků středních škol

Ve dnech 22.–23. dubna 2015 pořádala Střední škola hospodářská a lesnická Frýdlant jubilejní 10. ročník Zemědělské olympiády žáků středních škol. Tato akce proběhla ve spolupráci s Libereckým krajem, Regionální agrární radou a Okresní agrární komorou za podpory firem a osob nejen z Frýdlantska.

Zahájení 10. ročníku soutěže

Potěšila nás opět účast družstev ze škol, které k nám tradičně jezdí: Střední odborná škola Frýdek-Místek, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou, Česká zemědělská akademie v Humpolci (pracoviště Humpolec a Světlá nad Sázavou), Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Pelhřimov (pracoviště Kamenice nad Lipou) a letos opět družstvo z německé školy Bauernverband Oberlausitz e.V., Löbau OT Rosenhain. (Omluvit se museli jinak rovněž pravidelní účastníci z Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy Tábor.)

Desátý ročník zemědělské olympiády už znamená pěknou tradici, připomeňme si proto její počátky. Jak se o soutěži psalo v místním tisku i v listopadovém čísle Zemědělské školy z onoho roku?

Zahájení nové tradice

Dne 7. října 2004 se ve Frýdlantu v prostorách *(tehdejší)* Střední odborné školy, Středního odborného učiliště, Odborného učiliště, Učiliště a Praktické školy uskutečnila olympiáda zemědělské mládeže. Pořadatelem soutěže byl Liberecký kraj, jeho Regionální agrární rada a spolupořadatelem kromě hostitelské frýdlantské školy také Okresní agrární komora Jablonec nad Nisou.

Liberecký kraj – podle slov tehdejších představitelů – si vysoko oceňuje zemědělské vzdělávání a váží si svých zemědělských škol s dlouhou a významnou tradicí. Úspěšný průběh olympiády by se mohl stát zahájením nové tradice mezinárodního setkávání a soutěžení mladých zemědělců. *(A to se také stalo!)*

Jízda zručnosti kolovým traktorem s přívěsem

Práce s nakladačem

Na olympiádu se přihlásilo 10 soutěžních družstev žáků 2. až 4. ročníků středních zemědělských škol a zemědělských učilišť z pěti škol: BWO Roseinhain – tři družstva (německá škola s dlouholetou spoluprací se zdejší školou), Frýdlant – tři družstva, Doksy – dvě družstva a po jednom družstvu vyslaly školy v Humpolci a Lanškrounu.

A v jakých disciplínách tehdy žáci soutěžili? Úkoly, které ověřovaly teoretické a praktické znalosti účastníků, byly obdobné.

Vítězem olympiády se stala zemědělská škola v Humpolci, druhé místo obsadili soutěžící ze Středního odborného učiliště v Doksech na třetím místě se umístili domácí. Absolutním vítězem zemědělské olympiády se stal Josef Merta z Doks.

Součástí olympiády byla i panelová diskuze zástupců jednotlivých zúčastněných škol a agrární komory a zazněla na ní myšlenka důležitosti podpory školních statků ze strany státu.

Výměna a vyvážení pneumatiky

- Test znalostí z rostlinné a živočišné výroby a mechanizace
- Poznávací test plodin, materiálů a plemen zvířat, odhad hmotnosti živých zvířat a odhad výměry pozemku
- Sborka a rozborka dojícího automatu DA-100 do skla
- Jízda zručnosti kolovým traktorem s přívěsem
- Jízda a manipulace s rotačním žacíím strojem ŽRT-165

Desátý ročník se vydal

V letošním roce se soutěžilo ve stejných disciplínách jako v roce loňském, slíbeno bylo navíc jedno překvapení. Opět žáky čekalo sedm pracovišť a činností.

- Jízda zručnosti kolovým traktorem s přívěsem
- Práce s nakladačem

Vykování skoby

Sedlácká zručnosť

- Výměna a vyvážení pneumatiky
- Písemný test znalostí
- Poznávací test plodin, plemen zvířat a materiálů
- Vykování skoby
- Sedlácká zručnosť

Po slavnostním zahájení se žáci postupně střídali na prvních třech stanovištích, večer je ještě čekal písemný test znalostí z rostlinné a živočišné výroby a z mechanizace. Program druhého dne se uskutečnil v kovárně na školním statku a v prostorách pro praktickou výuku, kde v rámci sedlácké zručnosti probíhalo ruční dojení

z atrapy vemene a výroba včelařského rámu. A ještě očekávané překvapení – děvčata z jezdeckého oddílu tu po celou dobu soutěžení předváděla za velkého zájmu i dalších návštěvníků své jezdecké umění. Odvážní zájemci se mohli na koních i povozit.

Celé dvoudenní zápolení probíhalo bez problémů a za střídavého počasí. Při plnění disciplín se potkávali žáci, kteří se připravují pro práci v zemědělství a zkušenosti si vyměňovali také pedagogové z různých míst republiky. Při zahájení akce pozdravili přítomné zástupci zřizovatele, zaměstnavatelů a sponzorů. Díky všestranné podpoře získali vítězové hodnotné ceny.

Překvapení se povedlo – ukázka jezdeckého výcviku

Spokojení vítězové..., ale i všichni účastníci

Výsledky družstev

1. SOŠ Frýdek-Místek
2. SŠHL Frýdlant
3. ČZA Humpolec (Světla)

Výsledky jednotlivců

1. Jiří Malík, SOŠ Frýdek-Místek
2. Václav Rýdl, ČZA Humpolec (Světla)
3. Daniel Příbyla, SOŠ Frýdek-Místek

Mgr. Milan Drechsler
předseda organizačního výboru ✨
akr ✨

Mezinárodní dostihy žáků v Bratislavě

V neděli 24. 5. se na bratislavském dostihovém závodišti uskutečnilo mezinárodní žákovské střetnutí žáků dostihových škol ze Slovenska, Maďarska a České republiky.

Slovensko reprezentoval Adam Eliáš, Zoja Galbáčová, Slávka Sedláčková a Angelika Tulisová, Maďarsko reprezentoval Ádám Benkő a Barbara Szentes. Nejvíce reprezentantů měla naše škola: Patrik Boekhout, Dana Bořánková, Kristýna Hlavínová, Michal Hrouda, Nela Jirásková, Simona Molková, Markéta Tesařová a Daniel Vyhňálek.

Austin s Danou Bořánkovou. Dále dostih dokončili: Borsa Charm se Slávkou Sedláčkovou, Tipperary Bull s Nelou Jiráskovou, Pol Honey s Adamem Eliášem, Andrea se Zojou Galbáčovou, Alone s Kristýnou Hlavínovou, Pardonie s Ádámem Benkő, Gayirin s Danielem Vyhňákem, Seemacht s Patrikem Boekhoutem a Cincér s Markétou Tesařovou.

Dostih, nesoucí název **Medzinárodné stretnutie žiakov o pohár predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja** na 1800 metrů měl na startovní listině 14 koní s adepty žokejského řemesla v sedle. V početném poli měl v cílové rovině nejvíce sil šestiletý ryzák Red Mission s Angelikou Tulisovou v sedle, na druhém místě doběhl tříletý hnědák Valorous Influence s Barbarou Szentes, na třetím čtyřletý hnědák Centorion se Simonou Molkovou, vítězkou loňského mezinárodního žákovského utkání. Na čtvrtém místě doběhla čtyřletá ryška Anastasia s univerzálním jezdcem žákem Michalem Hroudou. Tabuli doplnil zkušený osmiletý hnědák

Po dostihu proběhlo předávání čestných cen z rukou Ing. Heleny Psotové, vedoucí úřadu ředitele Nitrianskeho samosprávneho kraja před cílovou podkovou.

Organizování podobných střetnutí je pro všechny dostihové školy příležitostí pro porovnání zkušeností a získávání odborných dovedností.

Ing. Marcela Sýkorová

SŠ dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli 🌸

Opravář zemědělských strojů

Celostátní odborná soutěž žáků

Kraj Vysočina a Česká zemědělská akademie v Humpolci, střední škola vyhlásily celostátní odbornou soutěž žáků oboru vzdělávání Opravář zemědělských strojů. Soutěž se konala ve dnech 11.–12. května 2012 v prostorách pracoviště Světlá nad Sázavou.

Soutěže, která vychází z rámcového vzdělávacího programu výše zmíněného oboru, se zúčastnilo 31 žáků 3. ročníků z 31 škol z celé České republiky. Vlastní soutěž už má svou historii, po období určitého útlumu se tradice obnovila a už jedno desetiletí je pořádána pravidelně každoročně. Podle domluvených pravidel soutěž připravuje škola, ze které pochází vítěz. A žák humpolecké školy v loňském roce zvítězil.

Teoretický test ze znalostí technologie oprav motorových vozidel a zemědělských strojů

Obor Opravář zemědělských strojů je pro letošní školní rok opět nominován mezi 22 soutěžemi v rámci projektu Přehlídka České ručičky, jehož cílem je popularizace učňovského školství. Vítěz soutěže se v červnu sejde s ostatními 21 laureáty na brněnském

Poznávací test

Ruční kování – vykování kotevního kroužku (dle výkresu) a provedení kompletace

Svařování plamenem – metodou ZK 311 1.1 svařit trubku v montážní poloze

výstavišti na galavečeru 7. ročníku Přehlídky učňovských oborů – České ručičky.

Na pracovišti humpolecké školy ve Světlé nad Sázavou připravili pro soutěžící osm témat:

- teoretický test
- poznávací test
- strojní obrábění
- opravy motorů
- opravy zemědělských mechanizačních prostředků
- opravy elektroinstalace a elektrického příslušenství
- ruční kování
- svařování plamenem ZK 311 1.1.

Opravy elektroinstalace a elektrického příslušenství – montáž žárovek na traktoru a modelu elektroinstalace přívěsu, dle vyhlášky, zkompletovat světla, zapojit sedmipólovou zástrčku

Strojní obrábění – dle výkresu zhotovit na soustruhu středící trn

Opravy motorů – seřídít ventily motoru s rozvodem OHV, výfukový ventil 0,2 mm, sací ventil 0,15 mm; provést usazení a nastavení rozdělovače do čtyřválcového motoru

Dílny a prostory pro jednotlivé soutěžní úkoly byly dobře připraveny, výkony každého žáka byly bodově hodnoceny přítomnými rozhodčími na pracovišti. Soutěž probíhala bez problémů, žáci se zhostili úkolů s vážností a soustředěním. Rozdíly v přístupech byly vidět, ne na všech školách mají stejné podmínky pro praxi, ale odhodlání a vůle nevzdát to byla patrná u všech soutěžících.

Z uvedených soutěžních témat se žákům nejlépe dařilo svařování, opravy motorů, opravy zemědělských mechanizačních prostředků, největší problém činilo kování a opravy elektroinstalace a elektrického příslušenství.

Opravy zemědělských mechanizačních prostředků – demontáž vstřikovače, odzkoušet funkci vstřikovací trysky, vyměnit vstřikovací trysku, seřídít vstřikovací tlak na hodnotu 16,5 MPa, zpětná montáž tělesa vstřikovače do přiložené hlavy

V době soutěžení byl pro pedagogický doprovod připraven odborný doprovodný program.

Žáci zase měli možnost poznat město i s kulturními zajímavostmi v podvečer prvního dne.

Počasí bylo pěkné slunné a podtrhovalo dobrou atmosféru. Výsledky byly spočítány a nastal slavnostní závěr. Zhodnocení soutěže, vyhlášení výsledků a předání cen se uskutečnilo v krásném sále světelského zámku (v původním sídle školy). Všichni účastníci byli oceněni pamětním listem soutěže a upomínkovými předměty; vždyť také bodové rozdíly byly někdy velmi těsné. Prvních šest nejúspěšnějších žáků obdrželo poháry, diplomy za umístění a velmi pěkné věcné ceny, které využijí při svém povolání.

A kteří soutěžící to byli?

1. **Tomáš Jančo**, Střední odborná škola Bruntál
2. **Lukáš Smejkal**, Hotelová škola Světlá a Střední odborné učiliště řemesel Velké Meziříčí
3. **Luděk Janda**, Střední odborné učiliště, Praha-Radotín
4. **Petr Toman**, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Znojmo

5. **Jan Dvořák**, Vyšší odborná škola a Střední odborná škola zemědělsko-technická Bystřice nad Pernštejnem

6. **Jaroslav Čupík**, Střední odborné učiliště Hubálov

Na závěr patří ještě poděkování pedagogickým i provozním pracovníkům za vzornou přípravu soutěže, pedagogickému doprovodu za přípravu soutěžících žáků a žákům za výbornou reprezentaci. Patří mezi 31 nejlepších z celé České republiky je dobrý výsledek!

akr ✨

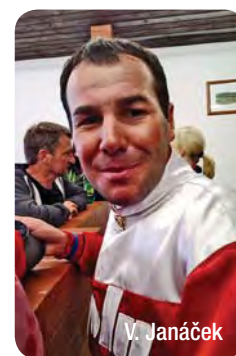
Cena Střední školy dostihového sportu a jezdeckví

Dne 17. 5. byl na závodišti ve Velké Chuchli šestým bodem programu první díl XIII. seriálu žákovských dostihů HIPPOSPOL CUPU 2015, Cena Střední školy dostihového sportu a jezdeckví, handicap na 1800 metrů.

Na startovní listině bylo 12 koní a jezdců. Po škrtu Swakopmunda vstoupilo do startovacích boxů 11 koní. Favoritkou byla Sheika Zuza s vítěžkou loňského ročníku HIPPOSPOL CUPU Gabrielou Zívalovou v sedle. Po startu se ujal tempa dostihu Montepucini, vítěz jednoho z podzimních žákovských dostihů, v cílové rovině přišel útok I want Dance a Kleonne, nesoucí 48 kg, který získal prvenství o pouhý krk. V sedle měl **Simonou Molkovou**, vítězku HIPPOSPOL CUPU 2013. Na druhém místě doběhla I want Dance, na třetím místě Montepucini, na čtvrtém místě Lombarda, na pátém místě favoritka Sheika Zuza. Počinání mladých

talentů na dostihové dráze v hledišti sledoval vítěz HIPPOSPOL CUPU 2004, trojnásobný španělský šampion žokej Václav Janáček, vítěz HIPPOSPOL CUPU 2007 žokej Petr Foret a další absolventi školy, kteří zavzpomínali na svá studentská léta.

Pro vítězný tým a první tři umístěné jezdce byly připraveny poháry a věcné ceny, které věnovalo občanské sdružení HIPPOSPOL.

Další díly XIII. ročníku seriálu žákovských dostihů ve Velké Chuchli, který se koná pod záštitou paní radní Ing. Mgr. Ireny Ropkové – radní pro oblast školství a sociální politiky hl. města Prahy, uvidíme **7. června** (2 x mezinárodní), **6. září**, **4. a 25. října 2015**.

Ing. Marcela Sýkorová

SŠ dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli ✨

Stadice 2015

Setkání zemědělců u pomníku Přemysla Oráče

Setkání zemědělců a studentů zemědělských a lesnických škol se opět konalo 16. května ve Stadících u pomníku Přemysla Oráče.

Studentům Obchodní akademie a Střední odborné školy zemědělské a ekologické ze Žatce se podařilo obhájit celkové prvenství již potřetí v řadě. Soutěže se zúčastnilo družstvo ve složení: Václav Andrt, Aleš Kassal, Michaela Macháčková a Jiří Rajnýš.

Soutěžilo se v ručním dojení, jízdě zručnosti, vědomostním testu družstva a také v celkové prezentaci školy. Bezkonkurenční stánková expozice, charakterizující školní výchovu a mimoškolní činnost, vynesla čtveřici soutěžících v součtu bodů z jednotlivých disciplín opět krásné 1. místo v celkovém pořadí v 11. ročníku této tradiční akce.

Nejen, že se partě mladých žateckých zemědělců podařilo obhájit prvenství a získat velký pohár pro vítěze, ale získali i dva malé poháry za dílčí vítězství. Blahopřejeme!

Ing. Dagmar Hromádková

OA a SOŠ zemědělská a ekologická Žatec ✨

Banskobystričania navštívili farmársky trh

Už sa stalo tradíciou, že v posledný aprílový týždeň sa koná v areáli Strednej odbornej školy Pod Bánošom farmársky trh nazvaný výstižne Otváranie Bánoša. Pri jeho organizácii spolupracujú Vidiecky parlament Banskobystrického kraja, SOŠ Pod Bánošom a občianske združenie Tradičná chuť regiónov Slovenska. Podporujú ho Banskobystrický samosprávny kraj a mesto Banská Bystrica.

V sobotu 25. apríla ožilo okolie školy pestrofarebnými stánkami, v ktorých farmári a remeselníci ponúkali pôvodné slovenské výrobky. Návštevníci si mohli kúpiť čerstvé syry, mäsové výrobky, bylinkové čaje, víno, medovinu, med, sviečky, produkty z dreva, kože, vlny. Tohtoročný trh bol obohatený o ponuku rôznych priesad a sadeníc.

Priestorom sa niesli vône typických slovenských jedál z kráľika, diviny, kyslej kapusty. Na ražni sa opekalo jahňa, miesilo sa cesto na šúľance, podpecníky či štrúdle. Škola ponúkala pri vstupe do areálu tradičné slovenské raňajky – čerstvo upečený chlieb, domáci med a mlieko. V školskej jedálni si mohli aj tí najmenší vyskúšať svoje kuchárske umenie v detskej škole varenia alebo pri zdobení medovníkov.

Škola sa snaží prilákať k najstaršiemu slovanskému remeslu čo najviac záujemcov, a tak nechýbali ani ukážky včelárstva, úľov, výroba

sviečok z včelieho vosku. Záhradkári dostali odborné ponaučenie v škole štepenia a ošetrovania ovocných stromčekov. Deti si

prišli na svoje počas jazdy na koňoch, pri rôznych hrách a súťažiach. Všetkým pre dobrú náladu vyhrávala ľudová hudba Jána Maka.

O zviditeľnenie farmárskeho trhu sa postaralo rádio Regina s priamymi vstupmi Ľubomíra Motyčku. Keďže počasie prialo a ponuka bola naozaj pestrá, podujatia sa zúčastnilo okolo 5000 obyvateľov Banskej Bystrice a širokého okolia.

PhDr. Anna Ivanová
SOŠ Pod Bánošom Banská Bystrica ✱

Den Země po roce na „Zemědělce“

Den Země je den věnovaný Zemi, který každoročně připadá na 22. dubna. Tento svátek je ovlivněn původními Dny Země, které se konaly při oslavách jarní rovnodennosti, 21. března, a oslavovaly příchod jara. V moderním pojetí jde o ekologicky motivovaný svátek, upozorňující lidi na dopady ničení životního prostředí, a rozvíjející diskuzi o možných cestách řešení.

Na naší škole – Obchodní akademii a Střední odborné škole zemědělské a ekologické v Žatci – jsme v letošním roce svátek oslavili v pátek 24. dubna. Opět jako každý rok se na přípravách podíleli žáci za pomoci svých vyučujících. Třídy 2. A, 2. E a 3. A si připravily osm stanovišť, například tradiční sázení rostlin, prohlídka zvířátek našeho zookoutku ve venkovním altánku, poznávání ovocných stromů a ovoce, poučné stanoviště o vhodné potravě pro zvířátka a nové stanoviště věnované výrobě piva a podstatě výroby medu.

První želízko v ohni byla paní Ing. Helena Šabatová se svým týmem záchranářů. Představili v několika vstupech ukázky výcviku záchranářských psů a paní Šabatová také připojila zajímavou přednášku. Druhým želízkem v ohni byla ukázka zajímavého sportu – musheringu. Zde se představili Lukáš a Veronika Klímovi se

svým týmem – Sibirien husky team Liběšice-Žatec. Pro milovníky koní, byly zážitkem ukázka parkuru, kde se předvedli koně z Taso-va. Vše bylo doplněno zemědělskou technikou a hlavně vydařeným slunečním počasím. Děti byly nadšené především ze zvířátek. Akce se velmi líbila, školu navštívilo kolem 500 dětí z mateřských školek a z tříd 1. stupně základních škol.

Opět jsme si velmi příjemně připomněli význam naší přírody a důležitosti být s ní v souznění.

Děkujeme za finanční podporu města Žatec, díky kterému jsme mohli udělit dětem diplomy, odměnit je sladkostí a připravit všechna stanoviště.

Ing. Andrea Rábová
OA a SOŠ zemědělská a ekologická v Žatci ✱

Pozvánka na konferenci ICOLLE 2015

ve dnech 15. – 16. září 2015

Srdečně vás zveme na mezinárodní vědeckou konferenci ICOLLE, která se uskuteční v Kongresovém centru Mendelovy univerzity ve Křtinách

Hlavním tématem už 7. ročníku konference bude

„Hodnocení a zvyšování kvality celoživotního vzdělávání v evropském kontextu“

Kdo se konference účastní?

Konferenci je určena vysokoškolským pedagogům, vědeckým pracovníkům, učitelům středních škol, doktorandům a širší odborné veřejnosti. Jako přednášející vystoupí přední čeští i zahraniční odborníci v oboru pedagogiky.

Cíle letošní konference:

- Zhodnotit stav zajišťování a hodnocení kvality ve vzdělávání
- Diskutovat nad možnostmi zvyšování kvality vzdělávání v podmínkách ČR a EU

Pozornost bude věnována zejména problematice hodnocení a zvyšování kvality ve vzdělávání žáků středních škol, pedagogických a akademických pracovníků a vzdělávání seniorů.

Přihlášení na konferenci a více informací najdete na www.icolle.cz

Přihlášení prezentujících do **30. 6. 2015**

Přihlášení účastníků do **7. 9. 2015**

(Konferenční poplatek činí 800 Kč)

**Institut vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze
pořádá odborný metodicko-didaktický seminář**

„Trendy a problémy ve vzdělávání a poradenství“

Datum konání: **22. září 2015**

Místo konání: prostory IVP ČZU v Malé Chuchli

Seminář je zaměřen na sektor odborného vzdělávání a poradenství a je určen především pro cvičné učitele, koordinátory pedagogické praxe a ředitele cvičných škol, kteří dlouhodobě spolupracují s IVP a rovněž pro pracovníky institucí pro odbornou praxi studentů poradenství. Cílem semináře je diskutovat o aktuálních trendech a problémech spojených se vzděláváním mladých lidí a s poradenstvím pro absolventy.

Na dané téma vystoupí odborníci z praxe a rovněž akademičtí pracovníci Institutu vzdělávání a poradenství.

Odborní garanti: Ing. Kateřina Tomšíková a Ing. Emil Kříž, Ph.D.

Podrobnější informace: www.ivp.czu.cz

Dny fascinace rostlinami se vydařily

Třetí mezinárodní cyklus akcí „Den fascinace rostlinami“ proběhl na půdě České zemědělské univerzity v Praze a v okolí v průběhu dubna a května.

Koncem dubna se konala procházka s průvodcem na téma „Teplo milné rostliny pražských skal“ určená žákům středních škol i veřejnosti. Následně pro středoškoláky proběhlo mikroskopování v botanické učebně nazvané „Mikroskopem do nitra rostlin“. Pro žáky základních škol byly určeny dva praktické semináře „Mikroskopické struktury a fyziologické pochody rostlin“.

Velké pozornosti se těšila exkurze po demonstračních pracovištích, které se zúčastnili zájemci z řad školní mládeže i široké veřejnosti. Ti měli v jednom dnu možnost si za odborného výkladu postupně prohlédnout skleníky, pokusný pozemek i libosad. Ve skleníku byly mimo jiné k vidění i různé málo známé a exotické rostliny. Květenu a zeleninu si do skleníku přišly prohlédnout i školní výpravy. Odborný výklad o zvláštěnostech zdejších rostlin poskytl Bc. Zuzana Čechová, která je ve skleníku zaměstnána.

Po prohlídce skleníku se zúčastnění přesunuli na školní pokusný pozemek, kterým je provedl doc. Ing. Miroslav Jursík, Ph.D., vedoucího Demonstračního a experimentálního pracoviště ČZU. Pokusné pole má rozlohu zhruba sedmi hektarů. Přibližně pět hektarů zaujímá orná půda a na dvou hektarech jsou sady, vinnice, chmelnice, cesty a budovy. Na pokusném pozemku se pěstují kromě tradičních polních a zahradních plodin také léčivé rostliny, píceiny nebo dokonce i plevele.

Pod jahody sláma. Na poli kroky přítomných nejprve směřovaly k záhonu jahod, které v době konání polního dne 18. května už pomalu začínaly dozrávat. Podle vysvětlení doc. Jursíka sklizeň jahod urychlují zakrýváním textilní fólií. Jahody zavlažují kapkovou závlahou a dostatečně hnojí. Když se začínají utvářet plody, nastýlají pod rostliny jahodníku slámu. Tím se zabrání napadení plodů patogeny a také zůstanou čisté. Nejvyšší výnosy jahod poskytuje dvouletý porost. Na školním pozemku jahody ponechávají tři roky a pak rostliny zlikvidují. Na poli se pěstuje raná polská odrůda Elkat vyznačující se velmi chutnými plody. Pro pozdější sklizeň koncem června se zde pěstuje odrůda Pegasus. Sadbu si připravují sami z dvouletých porostů a po čase ji obměňují.

Intenzivní jabloňový sad. Další zastavení následovalo v ovocném sadu, kde si přichází za odborného výkladu doc. Jursíka prohlédli švestky, meruňky, broskvoně, jabloně a mnoho dalšího. V letošním roce meruňky nasadily velké množství plodů a slibují bohatou úrodu, i když na zdejším pozemku nemají ideální pod-

mínky. Optimální podmínky zde naopak mají broskvoně, které ve zdejším sadu nenapadají žádní škůdci. Kadeřavost se úspěšně potlačuje pomocí chemické ochrany.

Jabloně se pěstují klasicky a před třemi lety byl založen intenzivní sad nízkovzrůstných odrůd s oporou. Na tři a půl metru vysoké konstrukci je vysazeno zhruba osm desítek odrůd. Mezi jabloněmi se plevele likvidují totálním herbicidem a v meziřadí se udržuje trávník. Jabloňový sad se dostatečně hnojí a zavlažuje se kapkovou závlahou. Poté, co loni zničily úrodu kroupy, zakryli jabloně sítě.

Zelenina pod fólií. Každoročně se na pokusném pozemku pěstují melouny, kterým se zde velmi daří a dorůstají do hmotnosti deseti až patnácti kilogramů. Při jejich pěstování se používá průhledná fólie, pod kterou vysoká teplota zlikviduje veškeré plevele. Melouny se vysazují do řádků vzdálených tři metry od sebe.

Pro pěstování zeleniny se ve velké míře používá prodyšná textilní fólie na zakrývání záhonů upevněná na drátěné konstrukci, přičemž vzniká „tunel“. Takto se pod fólií pěstují například okurky. Fólie se snímá obvykle po 10. červnu, kdy noční teplota překračuje deset stupňů Celsia. V „tunelech“ se kromě okurek pěstují i papriky, ze kterých se fólie odebírá v polovině června. Pod textilní fólií se pěstuje celá řada dalších plodin, například cukety nebo gladioly. V loňském roce přišly kroupy a přežilo jen to, co bylo zakryto.

V současnosti se na pokusném poli pěstuje hlavně zelenina. V době konání exkurze jsme mohli vidět pěkné kedlubny, ledový salát, česnek, cibuli a mnoho dalšího. Až do loňského roku se zde zakládaly rozsáhlé pokusy s obilninami, kukuřicí, slunečnicí a dalšími polními plodinami, ale ty byly od letošní pěstitelské sezóny z velké části přesunuty na desetihektarové pole rozprostírající se u nedalekého Brandejsova statku.

Návštěva libosadu. Po prohlídce pokusného pozemku následovala procházka libosadem, v jehož sousedství se ve výběhu na přilehlém svahu pásly ovce a lamy. Libosad se rozprostírá na okraji areálu ČZU na necelých třech hektarech. Areál slouží především k výuce studentů a k výzkumu v oboru zahradní a krajinné architektury, ale je přístupný pro každého.

Odborný výklad poskytl Ing. Petr Iran z ČZU, který v současnosti tento pozoruhodný areál za pomoci studentů udržuje a zvelebují. Libosad navrhl prof. Ing. Jiří Mareček, CSc., a jeho vybudování

proběhlo pod vedením Bc. Jana Mejstříka, který se pak několik let o celý areál staral.

Květnatá louka. Jakmile jsme vešli do areálu, uvítala nás rozkvetlá louka s kopretinami a dalšími kvetoucími bylinami. Ing. Iran zúčastněným vysvětlil pravidla založení květnaté louky. V první řadě je potřeba si opatřit kvalitní osivo (zde ho získali od firmy Planta naturalis z Markvartic u Sobotky). Ve směsi nazvané „Česká květnice“ se mělo vyskytovat zhruba sedm desítek rostlinných druhů. Květnatá louka byla založena na navezené zemině. Osivo se vysévalo na podzim 2013 ručně. V prvním roce po zasetí byliny vytvořily kořeny a listové růžice. Letos druhý rok po založení porostu poprvé rostliny vykvetly. Po založení louky bylo třeba porost sekat, aby se odstranily plevely. V letošním roce se louka poseče dvakrát – poprvé v srpnu a podruhé v podzimním období.

V libosadu bylo uměle vytvořeno několik vyvýšených míst. Květnatá louka se rozprostírá na jednom z pahorků a naproti se nachází další kopeček, kde je vyryta spirála. Na této vyvýšenině nazvané „spirála energie“ by měl být založen trávnik.

Nové umělé jezírko. V roce 2014 vzniklo v libosadu umělé jezírko s červenými rybičkami. Jezírko je zhruba čtrnáct metrů dlouhé a metr a půl hluboké, do jezírka vtéká mezi kameny potůček, vodu pohánějí dvě čerpadla. Loni byl nedaleko jezírka postaven také „amfiteátr“ sloužící především pro venkovní výuku studentů, ale posadit se zde a rozhlížet se po okolí může každý příchozí. Půlkruhové lavice jsou ukotveny k povrchu.

Vše barevně ladí. Areál libosadu tvoří 22 tematických celků, v každém z nich je vysázen určitý sortiment rostlin. Jednotlivé celky plní rozdílná funkční hlediska a uplatňují se v nich různé pěstelské technologie.

V areálu je vysázeno více než sedm stovek taxonů dřevin a přes tři stovky druhů trvalek. Rostliny jsou seskupeny podle časových témat a porosty vysázeny takovým způsobem, aby v každém ročním období něco kvetlo a spolu barevně ladilo. V polovině května tu v jedné skupině zářily od žluté až do červené barvy čilimníky.

V libosadu se neustále něco mění. Některé rostliny uhynou a jiné zase přibudou. Změny nastávají i neplánovaně; kvůli výstavbě nové budovy dřevařského areálu bylo nutno vykopat skupinu vzrostlých solitérních tují, většinu z nich přemístili do arboreta ČZU v Kostelci nad Černými lesy, odkud po skončení výstavby získají zpět sazenice.

Ing. Hana Honsová

Česká zemědělská univerzita v Praze 🌱

O řepce v Červeném Újezdě

Na Výzkumné stanici České zemědělské univerzity v Praze Červený Újezd v okrese Praha – západ každoročně probíhá několik polních dnů. Jedním z nich byl dubnový „Den plný poznatků“ zaměřený na pěstování řepky olejky s představení více než pěti desítek odrůd.

Polní den se těšil vysoké návštěvnosti. Pěstitelů a dalších zájemců o problematiku pěstování ozimé řepky přišla více než stovka. Kromě odrůd měli přítomní možnost posoudit i pokusy s hnojením, s regulátory růstu a další zajímavosti. Akci již tradičně uspořádali prof. Ing. Jan Vašák, CSc., s Ing. Davidem Bečkou, Ph.D., z ČZU ve spolupráci s Ing. Pavlem Cihlářem, Ph.D., a dalšími pracovníky pokusné stanice a firmami podílejícími se na pokusech.

Účastníky polního dne uvítal na pokusné stanici její vedoucí Ing. Cihlář. Konstatoval, že jsou porosty řepky v maloparcelních pokusech v letošním roce velmi pěkné a díky mírné zimě na pokusném pozemku dobře přezimovala nejen ozimá řepka, ale i odrůda jarní řepky Blanice vysetá na okraji pokusného pole.

Na pokusném pozemku si zúčastnění prohlédli 51 odrůd řepky

Méně řepky, více máku

Prof. Vašák nastínil situaci v pěstování řepky v České republice i za našimi hranicemi. Podle jeho slov se v době konání semináře 29. dubna porosty řepky napříč naší republikou i na Slovensku téměř nelišily. V ranosti kvetení byly patrné jen malé rozdíly. Stejná situace byla podle názoru prof. Vašáka i v Německu.

Prof. Vašák vytyčil tři zvláštnosti letošního roku. Zaprvé, jak už bylo uvedeno, je řepka všude stejná s malými vegetačními rozdíly. V některých oblastech středního Slovenska a také ve východních a jižních Čechách do doby konání polního dne panovalo sucho. Zadruhé, běžně se na jaře ošetřuje třikrát insekticidy. V letošním roce se však škůdci vyskytují jen málo, a tak pěstitelé zřejmě vystačí se dvěma insekticidními postřiky. Zatřetí, řepka v Evropě znamenala pokles plochy a počítá se s nižší produkcí o pět až

deset procent v porovnání s minulým rokem. Stejná situace panuje i v České republice.

Prof. Vašák v ČR předpovídá nižší výnosy řepky – na úrovni 3,2 až 3,4 t/ha. Také počítá s nižšími výkupními cenami. Za dobrou cenu kolem 350 euro za tunu by pěstitelé měli řepku prodávat, což představuje v přepočtu asi devět a půl tisíce korun. Na rozdíl od řepky naši pěstitelé zaseli více máku než loni, zhruba 38 tisíc hektarů. Výkupní cena máku by se měla udržet na dobré úrovni.

Zvýšit výnosy řepky

U výnosu řepky by bylo potřeba dosahovat čtyř až pěti tun na hektar. Prof. Vašák nastínil, jaká opatření mohou řepce prospět. V pokusech se osvědčuje hnojení porostů dusíkem ve stabilizované formě na podzim čtyřiceti až padesáti kilogramy na hektar. Vyšší výnosy v pokusech poskytovaly vyšší výsevky. Při 35 rostlinách na metr čtvereční představoval výnos jen 77 procent, v případě 35 až 60 rostlin 100 procent a pokud bylo rostlin více než 60, výnos stoupl na 104 procent.

Také je potřeba zlepšit kvalitu setí. Secí stroj by měl připravit půdu tak, aby řepka vzešla i za sucha. Při setí do čerstvě zpracované půdy řepka vzejde i za sucha a v hrudkovité půdě. Při použití stimulatorů růstu rostliny řepky vzejdou spolehlivě a zhruba o dva

V areálu výzkumné stanice se zájemci seznámili s moderním secím strojem Falcon 4 Fert +

dny dříve. Při setí by bylo dobré aplikovat například Agrisorb nebo Hydrogel pro poutání vody.

Na jaře prof. Vašák doporučuje do každého postřiku přidávat 10 kg močoviny nebo 10 l hnojiva DAM 390 na hektar nebo aplikovat listová hnojiva. Na druhé straně není dobré u ozimé řepky a dalších ozimů, na rozdíl od jarního ječmene, hnojit pevnými hnojivy při setí pod patu, protože pak se nevytvářejí v dostatečné míře kořeny.

Odrůdové pokusy

Na pokusném poli mohli přichodzí za odborného výkladu Ing. Bečky a prof. Vašáka porovnat 51 odrůd ozimé řepky včetně šesti odrůd nízkého vzrůstu, polotrpasličích. Mezi odrůdami se nacházela celá řada novinek, ke kterým patřily ES Darko, Safer, 2EW0085, 2EW0087, RG21308, RG21310, MH10L11, CSZ 1292, Frodo KWS, Faktor KWS, Astronom, Arizona, Troy, Bonzzai, Sepp 114, PX113, DK Exception, DK Exprit, PT206, PT234, Oriolus, Arazzo, ES Sombrero a SY Harnas.

Zajímavost představovala odrůda Witt s téměř bílým květem

Agrotechniku pokusů na poli nastínil Ing. Cihlář. Řepku na pokusném pozemku zaseili 21. srpna. Den po zasetí aplikovali herbicidní kombinaci Colzamid, Butisan 400, Command 36 CS. 28. srpna následoval moluskocid Varnish Slug Pellets. Začátkem září lokálně proti myším použili do děr rodenticid Stutox a pole ošetřili graminicidem Gallant Super a insekticidem Nurelle D.

Na podzim 11. září na pozemek přišlo 30 kg N/ha v hnojení LAV. Poté 18. září porosty ošetřovali insekticidem Cyperkill a den pak následoval regulátor růstu Tilmor s hnojivem Borosan a Fertiactyl Starter. V polovině října aplikovali růstový regulátor Horizon 250 EW s hnojením Borosan. Koncem října následovalo hnojení stabilizovaným hnojením Urea Stabil (46 kg N/ha). Od září do března se do myších děr aplikoval rodenticid Stutox.

Na jaře pole pohnojili v polovině února hnojením DASA (60 kg N/ha) a koncem února LAD (60 kg N/ha). 23. března následovalo hnojení LAD (70 kg N/ha) a 25. března na pole přišla kombinace Fertiactyl Starter, Borosan a Atonik. 8. dubna porosty ošetřili regulátorem

Tilmor a 11. dubna insekticidem Nurelle. Poslední dávka dusíku na pozemek přišla 13. dubna v hnojení LAD (30 kg N/ha). 22. dubna porosty ošetřili stimulantem Sunargreen s listovými hnojivy Borosan, Lister Zn a Lister S. Před polním dnem se ještě 27. dubna uskutečnilo ošetření porostů řepky fungicidem Amistar Xtra se smáčedlem Silwet.

Loni skvělé výnosy

V loňské pěstitelské sezóně se v Červeném Újezdě porovnávalo 45 odrůd ozimé řepky. S výsledky maloparcelních pokusů z roku 2014 účastníci polního dne seznámil Ing. Bečka. Průměrný výnos pokusu loni činil 6,32 t/ha.

Jednotlivé odrůdy řepky představil Ing. David Bečka, Ph.D.

Nejvyššího výnosu v přepočtu na osmiprocentní vlhkost v maloparcelních pokusech dosáhla hybridní odrůda Graf. Další pomyslné přčky v sestupném pořadí patřily hybridům SY Saveo, DK Exssence, Artoga a Anisse. Z liniových odrůd nejlépe dopadla Sidney na osmém místě. Průměrná olejnatost v sušině dosáhla 47,5 %. K neolejnatějším odrůdám se řadily Peter 29, Avatar a NK Grandia. Nejvýnosnějších deset odrůd je uvedeno v tabulce.

Nejvýnosnější odrůdy v maloparcelních pokusech v roce 2014

pořadí	odrůda	výnos při 8% vlhkosti (t/ha)
1.	Graf	7,03
2.	SY Saveo	7,02
3.	DK Exssence	6,91
4.	Artoga	6,77
5.	Anisse	6,76
6.	SY Cassidy	6,73
7.	DK Explicit	6,72
8.	Sidney	6,70
9.	Arsenal	6,67
10.	Peter 29	6,61
průměr 28 odrůd zařazených v pokusu		6,32

Ing. Hana Honsová

Česká zemědělská univerzita v Praze ☼

Radkovský obraz vzdělávání na venkově

v 19. a 20. století

Vesnička Radkov – nacházející se v jižní části Vysočiny 5 km od starobylé Telče v kraji Vysočina – byla již od svých prvopočátků významným místem. Vznikla v údolí Moravské Dyje, podél jejíhož toku vedla hojně využívaná obchodní stezka do Rakouska. Pyšní se vzácnými archeologickými nálezy z 11. a 12. st., významnými kulturními památkami, mezi něž patří např. kostel sv. Bartoloměje z r. 1360. Je i rodištěm známé osobnosti generála Václava Kopala, který se proslavil v bojích za 1. světové války o československou samostatnost atd.

Má však i bohatou tradici venkovského školství sahající do r. 1788, kdy tu na farní jednotřídce započalo první vyučování. Zcela novou dimenzi nabyla škola o 100 let později, v r. 1886, kdy byla vysvěcena nová školní budova a vznikla dvoutřídka. V následujících letech byla škola hojně využívána, docházeli do ní žáci nejen z místního Radkova, ale i z okolních obcí Strachoňovic, Slaviboře a Černíče. Mezníkem její slávy bylo období r. 1900, kdy školní výuku zde navštěvovalo až 109 žáků při počtu obyvatel 250.

Zlomový okamžik však přišel roku 1977, kdy byla škola z důvodů nízké docházky zrušena a uzavřena. Budova přešla časem do správy Středního odborného učiliště Třešť a následně na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Nepoužívaná postupně chátrala.

Až roku 2007 se podařilo díky iniciativě místního zastupitelstva získat školní objekt do vlastnictví obce. Rozsáhlá rekonstrukce včetně statického zajištění, při níž byly využity v rámci projektu **Regionem Renesance nejen po stopách historie** i dotace Místní akční skupiny (MAS) Telčsko, MAS Třešťsko a MAS Jemnicko, trvala tři roky.

V té době vznikla myšlenka navázat na letité tradice zdejšího školství a zřídit **muzejní expozici Obecná škola**, která by podávala obraz, jak a v jakém prostředí se dříve na venkově učivalo. Realizace nebyla jednoduchá. V Radkově se z dob fungující školy mnoho nedochovalo a bylo proto potřeba vynaložit hodně úsilí pro získání exponátů a vytvoření stálé výstavy. Díky iniciativě starosty obce Miroslava Marečka a týmu jeho spolupracovníků se podařilo získat historické artefakty i z řady bývalých venkovských škol širokého okolí jako např. z Budče, Hodic, Urbanova, Staré Říše, Nové Říše aj. a následně 26. srpna 2012 celoročně přístupnou expozici otevřít.

Dnes tu spatříme třídu, která vypadá jako za starých časů dřívějších obecních škol. Je vybavena dobovými lavicemi a dalším tehdejším nábytkem, používanými školními razítky, literaturou, školními pomůckami,

psacími potřebami včetně kalamářů, dobovými fotografiemi, nástěnnými obrazy a jinými dokumenty minulých let. Vytápění škol, jak bývávalo, dokládají kamna na pevná paliva.

Expozice podává i časový vývoj některých učebnic, najdeme zde i čítanku z r. 1905, početnici z r. 1914, slabikář z r. 1926. Vystavená vysvědčení dokumentují, jak se v průběhu let měnil často jejich formát i jazyk,

a dokládají i výčet vyučovacích předmětů. Do

období padesátých let 20. století lze z nich vyčíst, že se kladl značný důraz i na vzdělávání v přírodovědeckých oborech, na ruční práce a nauku o domácím hospodářství s cílem obsáhnout oblast potřeby venkova. Období 2. pol. 20. století pak podle vysvědčení ukazuje vliv totalitního režimu na obsah učiva.

Stojí za zmínku, že pro uchování vzpomínek tu mohou návštěvníci získat i několik propa-

gačních materiálů a také pozoruhodné skládací pouzdro určené k uložení pohlednic z expozice. Nelze také přehlédnout, že před budovou bývalé školy byly 18. 8. 2013 odhaleny tři dubové sochy jako symbol pedagogického procesu. Jedna zpodobňuje učitele (námětem pro zhotovení se stala osobnost pana ředitele Zamazala, který působil na škole do r. 1958), další dvě znázorňují školní děti.

Co říci závěrem? Počin z Radkova je důkazem, že i v podmínkách malých obcí lze zřídit regionální muzeum – instituci, která mapuje osobitým způsobem dějiny života našeho venkova a je tak i příkladem pro případné následovníky.

Ing. Jiří Ptáček, Telč

Pozvánky Národního zemědělského muzea

Kouzelné byliny

Národní zemědělské muzeum Valtice, Muzeum vinařství, zahradnictví a životního prostředí zve až do 31. října. 2015 na autorskou výstavu.

Valtické muzeum seznamuje návštěvníky se známými i méně známými bylinkami, používanými především v kuchyni a v „domácí lékárně“, ale i se způsobem jejich pěstování, skladování a zpracování. Výstavu doprovází muzejní miniarboretum s více než padesáti druhy bylinek, mezi nimiž bude k vidění např. třináct druhů

máty, několik druhů levandule, bazalky, šalvěje a dalších bylinek. Nechybí věkově zaměřený lektorský program a především školám je určena tvůrčí dílna, kde si zájemci sami vyrobí vlastní pytlík s čajem a určovat bylinky podle vůně.

Národopisná výstava československá

Národní zemědělské muzeum Praha zahájilo v květnu dokumentární výstavu, která návštěvníka seznamuje s mnohostranným významem a odkazem této slavné historické národopisné výstavy, jako důležitým mezníkem či významným podnětem pro různé vědní obory i s připomenutím její reflexe v kruzích obecně kulturně společenských, ovlivněných dobovými souvislostmi.

Základním cílem Národopisné výstavy československé v roce 1895 bylo předvést život českého a slovanského lidu. (Konala se na stejném místě jako Zemská jubilejní výstava v roce 1891, a to na výstavišti v pražské Královské oboře.) Předcházely jí tři roky přípravných prací v jednotlivých regionech, 170 krajských výstav a početné národopisné slavnosti..., i finanční a organizační obtíže.

Stavební práce začaly na podzim roku 1894. Jednalo se o československou dědinu s lidovými stavbami, vedle nich vyrostla část staré Prahy i budovy moderního průmyslu, cukrovarnictví, také amfiteátr, divadelní budova a světelná fontána, elektrárna, nechyběl pavilon pro žurnalisty, hudbu, dále menší stavby (šatny, bludiště...), zařízení pro elektrické osvětlení, nutné bylo položení vodovodů a plynovodů, sadovnické práce. Upravit bylo třeba Ná-

rodopisný palác, stavby pavilonů sokolství, hasičství, hradu Kokořín, válečnické oddělení a několik menších pavilonů pro restaurace a zábavu.

Výstava byla zahájena 15. května, což bylo datum pro Prahu a novější české kulturní dějiny významné – dne 15. května se již tradičně slavila pražská svatojánská pouť (věnovaná památce sv. Jana Nepomuckého), za kterou přijíždělo tradičně tisíce venkovských návštěvníků. V den zahájení Národopisné výstavy československé bylo pozváno 7 000 hostů, dalších 2 857 návštěvníků výstavy bylo platících. Za první týden si prohlédlo výstaviště 60 000 osob.

Výstava v NZM Praha potrvá do 31. 10. 2015.

www.nzm.cz

Drobné historky o užitkových rostlinách

Vanilka

Rod *Vanilla* patří k orchidejím a nejčastěji se pěstuje *V. planifolia*. Pochází z Mexika, ale pěstuje se v tropických oblastech, především v Indonésii a na Madagaskaru. Používá se její nezralý plod, tobolka podobná lusku, který po fermentaci obsahuje vanilin. Fermentuje se buď krátkým spařením, osušením a zapařením, nebo naopak zavadtutím ve stínu.

Do Evropy se vanilka jako koření dostala kolem roku 1520. Samozřejmě vznikl zájem o její pěstování. Orchideje obvykle mají velmi specializované opylování, *Vanilla* je opylována včelami rodu medonoska (*Melipona*). Jsou to včely bez žihadel a žijí v teplých oblastech Ameriky. Dnes se používají jako opylovači i ve sklenicích např. k opylování paprik.

Dlouho byl při pěstování vanilky hlavním problémem způsob opylení květů. S objevem umělého opylování vanilky je spojena nepřijemná aféra. Týká se francouzského botanika **Jeana Michela Clauda Richarda** (1787–1868). Ten byl v roce 1816 poslán do Senegalu jako botanik a zahradník. Při své cestě měl nebyvalé štěstí, protože sice cestoval spolu s guvernérem J. D. Schmaltem, ale ne na stejné lodi. (Guvernér totiž donutil nezkušeného kapitána k riskantnímu urychlení cesty a jejich loď *La Méduse* se oddělila od ostatních lodí a naneštěstí najela na pískové lavice asi 50 km od pobřeží. Část posádky a pasažérů přisedla do záchranných člunů, zbytek se zachránil na voru, který záchranné čluny vlekly za sebou. V noci byla přerézána lana a vor ponechán jeho osudu. Asi po 14 dnech byl vor zachráněn anglickou lodí, ovšem při ztroskotání a cestě voru zahynulo kolem 140 lidí. Tuto událost zvětčil malíř Théodore Géricault (1791–1824) na obraze *Vor Médúzy* (*Le Radeau de la Méduse*).)

Botanik Richard se naopak do Senegalu dostal bez potíží, ale jeho práce byla ze začátku dost nezajímavá. Až po nástupu guvernéra Rogera v roce 1822 vytvořil park a zahradu u guvernérova sídla. Zabýval se introdukcí různých užitkových rostlin – banánovníku (*Musa*), manioku (*Manihot*), citrusů, cukrové třtiny (*Saccharum officinarum*), kávovníku (*Coffea*). V roce 1831 se stal ředitelem botanické zahrady na ostrově Réunion (tehdy se jmenoval Bourbon) a pěstoval asi 3000 druhů rostlin, jak je uvedeno v katalogu, který sepsal v roce 1856. Studoval místní květenu a dopisoval si s významnými evropskými odborníky.

Celkový dojem jeho úspěšného života kazí aféra s vanilkou – vydával se za prvního objevitele umělého opylení vanilky. Ale dnes se tento objev přiznává mladému místnímu otrokovi E. Abiovi (1829–

1880). Je sice pravda, že první ruční opylování vanilky zkoušel kolem roku 1830 Belgičan Ch. Morren (1807–1858), ale jeho metoda byla velmi pomalá a náročná. Edmond Albius v roce 1841 vymyslel rychlejší metodu opylování. Přidržel část květu, která odděluje tyčinky od pestíku a brání samoopylení, pak setřel lepkavý pyl na čnělku. Tato metoda se v podstatě používá dodnes.

Díky jeho objevu se ostrov Réunion stal velkým producentem vanilky, později francouzští kolonisté používali jeho metodu na Madagaskaru. V roce 1848 bylo otroctví ve Francii zrušeno a Albius odešel z plantáží. Pěstování vanilky se rozšířilo do dalších francouzských kolonií, např. do Francouzské Polynésie (např. Tahiti), později i do britských a holandských.

Pomelo a jeho anglické jméno

Pomelo (*Citrus maxima*) má v angličtině poněkud záhadné jméno shaddock, shaddock, do češtiny se někdy převádí jako šedok. Jak takové zvláštní jméno vzniklo? Podle anglického kapitána, který v 2. polovině 17. století tento plod dovezl do tzv. Západní Indie. Kapitán sloužil ve Východoindické společnosti a prý dovezl rostlinu v roce 1696 na Jamaiku nebo Barbados. Zda platí právě toto datum, to není zcela jisté. Vždyť i jméno kapitána se podle zdroje liší, objevuje se jako Shaddocki nebo Chaddock. *Citrus maxima* pochází z jihovýchodní Asie, ale pěstuje se v Kalifornii, Číně, Mexiku, Španělsku.

Méně známá jedlá letnička

Poslední dobou se v truhlících i v městské zeleni objevují rostliny s plazivým stonkem a trojbokými listy, obvykle se střelovitou bází. Mají světle zelenou barvu, ale objevují se i kultivary s listy tmavofialovými.

Je to letnička vhodná do větších truhlíků a jiných nádob, do stínu i na slunce. Dá se množit řízkováním. Jedná se o jednu z nejstarších užitkových rostlin – povijnici jedlou (batátovou) *Ipomoea batatas*. V tropických oblastech je obvykle pěstován původní kultivar jako vytrvalá plodina, poskytuje hlízy (0,5–5 kg), které obsahují velké množství škrobu, natí se krmí dobytek. I u nás se dá klasický kultivar pěstovat na zahradě pro hlízy jako jednoletka, ale i u okrasných se dají listy zpracovat jako špenát.

Rostlina pochází z tropické Ameriky, ale podle předpokladů je to kulturní rostlina už několik tisíc let. Prostě neznáme planou původní rostlinu. První popis povijnice publikoval anglický chirurg a botanik **John Gérard**, psáno i Gerarde (1545–1612). Sám nikdy v Americe

nebyl, ale měl v Londýně zahradu, kde pěstoval i rostliny ze Severní Ameriky. V roce 1597 vydal ilustrovanou knihu **Herball, or Generall Historie of Plantes** (1480 str.). Dnes by byla jeho práce považována za plagiat, protože jeho největší část včetně převzatých dřevorytů byla překladem jiné práce (Dodoens, *Herball*, 1554), která pocházela z Nizozemí. Práci ovšem doplnil popisy rostlin z vlastní zahrady. Později jiní autoři jeho práci ještě doplnili a tak se jednalo o nejrozšířenější botanickou knihu Anglie v 17. století.

Gérard v knize uveřejnil popis povijnice pěti slovy, tehdy samozřejmě ještě neplatil Linného systém dvouslovného pojmenování rostlin. Gérardův popis: *Battata virginiana, sive virginianorum, et Pappus* je vlastně velký omyl, protože směšuje dvě různé plodi-

ny. Indiáni, kteří pěstovali povijnici, ji nazývali batatas. Indiáni, kteří pěstovali brambory, je nazývali papas. A Gérardovi se podařilo obě plodiny a jména poplést (sive = nebo, jestliže). Z toho důvodu byla povijnice ve starých knihách obvykle řazena k lilkovitým rostlinám, ačkoliv patří mezi svačkovité. A také hlízám povijnice říkáme sladké brambory (i když to jméno se používá pro i topinambury).

Další Gérardův omyl je pochopitelnější: chybně pojmenoval rostlinu, kterou nazýval yucca, ta za jeho života nevykvetla. Původně toto slovo pocházející z indiánského jazyka v Karibiku označovalo maniok (*Manihot esculenta*). Jméno však později převzal Linné, a tak už rostlině zůstalo.

RNDr. Jana Möllerová, Praha ☼

Národní soustava kvalifikací

Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) informuje o dalších schválených profesních kvalifikacích v oblasti zemědělství, lesnictví, zahradnictví, rybářství, potravinářství, vodní hospodářství, životní prostředí a zpracování dřeva.

Uvádíme zde seznam profesních kvalifikací příslušných oblastí, které byly schváleny MŠMT v dubnu 2015 v souladu se zák. č. 179/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a jsou zveřejněny v informačním systému Národní soustavy kvalifikací (NSK): www.narodnikvalifikace.cz

Jedná se o tyto profesní kvalifikace (některé byly již schváleny dříve a nyní revidovány):

- Interiérový poradce
- Košíkář a pletař
- Lesní technik pro osvětovou činnost
- Sběrač a trhač reprodukčního materiálu lesních dřevin
- Technický pracovník pro hmotný a investiční majetek v lesním hospodářství
- Příjem surovin pro výrobu potravin
- Skladování a distribuce potravin
- Výroba potravin
- Lihovarník
- Likérník
- Manipulant surovin
- Pracovník výroby hotových pokrmů
- Samostatný technik pro kontrolu jakosti a hygieny v krmivářství
- Samostatný technik pro řízení jakosti a hygieny v krmivářství

- Samostatný technolog v krmivářství
- Technik pro řízení jakosti a hygieny v potravinářství
- Technik diagnostik kanalizační sítě – nová
- Hrázný a jezny
- Pořičný
- Vodař – údržba vodních toků

Přehled profesních kvalifikací schválených MŠMT v určitém období je průběžně doplňován na webových stránkách NÚV: <http://www.nuv.cz/cinnosti/analyzy-trhu-prace-rozvoj-kvalifikaci-dalsiho-vzdelavani/schvalene-nsk>

aktuálně na: <http://www.nuv.cz/cinnosti/analyzy-trhu-prace-rozvoj-kvalifikaci-dalsiho-vzdelavani/39-sada>

Přehled profesních kvalifikací, které jsou nyní v procesu schvalování, lze nalézt na:

<http://www.nuv.cz/nsk2/aktualni-stav-tvorby-standardu>

Současné lze najít i přehled profesních kvalifikací, které se vytváří v sektorových radách v tomto roce: <http://www.nuv.cz/cinnosti/analyzy-trhu-prace-rozvoj-kvalifikaci-dalsiho-vzdelavani/nsk>

Všem spolupracujícím kolegům děkujeme za součinnost!

Ing. Zorka Husová

Národní ústav pro vzdělávání ☼

Výstavy a veletrhy červenec, srpen, září 2015

NOVA AGRICOLTURA EXPO
Veletrh udržitelného zemědělství
2.–4. 7. 2015
Milano, Itálie

INTER AGRAR
Chov zvířat a luční pastevectví
2.–5. 7. 2015
Wieselburg, Rakousko

KVĚTY 2015
9.–12. 7. 2015
19. celostátní výstava květin a zahradnické trhy
Výstaviště Lysá nad Labem

TARMSTEDTER Ausstellung
65. místní výstava zemědělství, služby, rodina, volný čas
10.–17. 7. 2015
Tarmstedt, Německo

FAUNA TRHY
Chovatelská a pěstitelská burza
19. 7. 2015
Výstaviště Černá louka, Ostrava

FOIRE DE LIBRAMONT
Mezinárodní výstava zemědělství a lesnictví
24.–29. 7. 2015
Libramont, Belgie

ZAHRADA VĚŽKY
Zahrádkářská prodejní výstava
5.–9. 8. 2015
Věžky u Kroměříže

KŮŇ 2015
12. ročník mezinárodní výstavy koní
15.–16. 8. 2015
Výstaviště Trenčín

FLORA OLOMOUC letní etapa
Mezinárodní zahradnická výstava a veletrh; Letní zahradnické trhy; Vyznání růžím
20.–23. 8. 2015
Výstaviště Flora Olomouc

AGROKOMPLEX
Národní zemědělská výstava
20.–23. 8. 2015
Agrokomplex Nitra

ŽIVNOSTENSKÉ TRHY
18. kontraktálně-prodejní výstava malých a středních podnikatelů
20.–23. 8. 2015
Agrokomplex Nitra

FORSTMESSE
23. švýcarský lesnický veletrh
20.–23. 8. 2015
Luzern, Švýcarsko

VÝSTAVA KVĚTIN ČIMELICE 2015
Tradiční výstava květin
20.–23. 8. 2015
Čimelice

KMETIJSKO ŽIVILSKI SEJEM
Mezinárodní zemědělská a potravinářská výstava
22.–27. 8. 2015
Gornja Radgona, Slovinsko

FAUNA TRHY
Chovatelská a pěstitelská burza
23. 8. 2015
Výstaviště Černá louka, Ostrava

ZEMĚ ŽIVITELKA
42. mezinárodní agrosalon
27. 8. – 1. 9. 2015
Výstaviště České Budějovice

EKOSTYL
Tvorba a ochrana životního prostředí, ekologické technologie, ekologické stavby, likvidace odpadů, alternativní zdroje energie, biomasa, bioprodukty, racionální výživa a zdravý životní styl
27. 8. – 1. 9. 2015
Výstaviště České Budějovice

MEZINÁRODNÍ VÝSTAVA DRUŽSTEVNICTVÍ
Stavebnictví, vybavení zahrady, řemeslné výrobky, zemědělské a potravinářské výrobky
27. 8. – 1. 9. 2015
Výstaviště České Budějovice

KARPFHAMER FEST Rottalschau
Místní výstava zemědělství, služby, koně
28. 8. – 1. 9. 2015
Karpfham, Německo

SPOGA + GAFA
Mezinárodní veletrh pro sport a zahradu
30. 8. – 1. 9. 2015
Köln, Německo

FARM PROGRESS SHOW
Mezinárodní zemědělská výstava
1.–3. 9. 2015
Decatur, Illinois, USA

POTATO EUROPE

Mezinárodní kongres, výstava a polní předvádění
– vše o bramborách
2.–3. 9. 2015
Kain (Tournai), Belgie

BÁBOLNAI GAZDANAPOK

Mezinárodní farmářské dny
2.–5. 9. 2015
Bábolna, Maďarsko

NorLa

64. místní výstava zemědělství – technika, zvířata
3.–6. 9. 2015
Rendsburg, Německo

JÍŘINKOVÉ SLAVNOSTI 2015

Výstava jiřin, gladiolů a jiných rostlin
4.–6. 9. 2015
Výstaviště Lysá nad Labem

POLABSKÝ KNIŽNÍ VELETRH 2015

Dvanáctý ročník, knihy – DVD, CD, audioknihy, tiskárny
4.–6. 9. 2015
Výstaviště Lysá nad Labem

ČLOVĚK V PŘÍRODĚ

Tradiční výstava drobného zvířectva a chovatelských potřeb
4.–6. 9. 2015
Výstaviště Louny

FORST live

Výstava lesního hospodářství, obnovitelných energií a outdooru
4.–6. 9. 2015
Soltau – Heide Park Resort, Německo

AKVATERA

Mezinárodní výstava zvířat
6. 9. 2015
Výstaviště Trenčín

INPRODMASH

24. mezinárodní veletrh vybavení a technologií pro potravinářský průmysl
8.–10. 9. 2015
Kyjev, Ukrajina

BATA AGRO

Mezinárodní zemědělská výstava
8.–11. 9. 2015
Stara Zagora, Bulharsko

EURO-AGRAR, EURO-SAAT, EURO-TIER

Mezinárodní podzimní veletrh s tematicky zaměřenými zemědělskými výstavami
9.–13. 9. 2015
Ried, Rakousko

FORST live Nord

Mezinárodní veletrh lesnické techniky
11.–13. 9. 2015
Soltau, Německo

IBA 2015

8. mezinárodní odborný veletrh světa pečení
– světová odborná událost pro pekaře a cukráře
12.–17. 9. 2015
Mnichov, Německo

BALA

Bádenská zemědělská výstava
12.–20. 9. 2015
Freiburg, Německo

MSV

Mezinárodní strojírenský veletrh
14.–18. 9. 2015
Výstaviště Brno

Big Iron Farm Show

Největší zemědělská výstava středozápadu
15.–17. 9. 2015
West Fargo, North Dakota, USA

SPACE

Mezinárodní výstava živočišné produkce
15.–18. 9. 2015
Rennes, Francie

FOR WASTE & WATER

10. veletrh nakládání s odpady, recyklace, čištění a ekologie
15.–19. 9. 2015
PVA EXPO Praha, Praha-Letňany

FOR WOOD

10. veletrh dřevostaveb a využití dřeva pro stavbu
15.–19. 9. 2015
PVA EXPO Praha, Praha-Letňany

FOREST Romania

Mezinárodní lesnická výstava
16.–18. 9. 2015
Zizin, Transylvánie, Rumunsko

SIMA ASEAN

Mezinárodní zemědělský veletrh
17.–19. 9. 2015
Bangkok, Thajsko

Kůň 2015

22. ročník zájmové výstavy koní a všeho, co k nim patří
18.–20. 9. 2015
Výstaviště Lysá nad Labem

AGRO SHOW

Polní výstava zemědělské techniky
18.–20. 9. 2015
Bednary, Polsko

FAUNA TRHY

Chovatelská a pěstitelská burza
20. 9. 2015
Výstaviště Černá louka, Ostrava

POLAGRA-TECH

Mezinárodní veletrh potravinářských technologií
21.–24. 9. 2015
Poznaň, Polsko

POLAGRA FOOD

Mezinárodní odborný veletrh potravin a cateringu
21.–24. 9. 2015
Poznaň, Polsko

POLAGRA GASTRO

Mezinárodní veletrh gastronomie
21.–24. 9. 2015
Poznaň, Polsko

AgriTek

Mezinárodní zemědělská a potravinářská výstava
23.–25. 9. 2015
Taškent, Uzbekistán

ZAHRADA VĚŽKY

Zahrádkářská prodejní výstava
23.–27. 9. 2015
Věžky u Kroměříže

ŽIVOT NA ZAHRADĚ

12. ročník výstavy nejen pro zahrádkáře a včelaře
25.–27. 9. 2015
Výstaviště Černá louka, Ostrava

WOOD WORKING/BIOENERGY

Zpracování dřeva, bioenergie
29. 9. – 2. 10. 2015
Minsk, Bělorusko

WORLD DAIRY EXPO

Největší světový veletrh chovu, mlékárenství a mléčných výrobků
29. 9. – 3. 10. 2015
Madison, Wisconsin, USA

Zdroj: <http://www.zetis.cz>
<http://www.agrokomplex.sk>

<http://www.euroexpo.cz>
<http://www.veletrhyavystavy.cz>

KOLEKCE ZÁKLADNÍCH HORNIN

pro výuku na základních a středních školách i pro mimoškolní vzdělávání

Kolekce obsahuje:

- **osmnáct druhů** nejběžnějších vyvřelých, usazených a přeměněných **hornin** v typických ukázkách;
- **doprovodné materiály** (brožura o horninách, učebnice „Geologie pro gymnázia“, CD s fotografiemi hornin, jak vypadají v terénu).

Obsah kolekce je v souladu s používanými učebnicemi, odpovídá Rámcovým vzdělávacím programům a nevyžaduje znalost oborové geologické terminologie.

Cena za komplet 3 900 Kč bez DPH a poštovného.
Pro více informací pište na adresu kolekce-hornin@centrum.cz

Koncem minulého roku uplynulo 90 let od „ustavující schůze naší vrcholné vědecké zemědělské instituce – Československé Akademie Zemědělské“, která se konala dne 28. prosince 1924...

Seriál, který od začátku tohoto roku publikujeme, se snaží dokumentovat cestu našeho zemědělství od dob, kdy bylo ještě „snůškou známých a bezduchých receptů, vyzdobených vybájenými obrazy fantazie“ (F. Farský, 1914) po dobu, kdy už pociťovalo „potřebu ústřední vědecké instituce zemědělské, podporující badatelskou práci a využití vědeckých objevů v praxi“ (E. Reich, 1924).

Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás VI. část

Dosavadní čtyři díly byly věnovány především významnému podílu Vlastenecko-hospodářské společnosti, podílu jí založené pražské Katedry polního hospodářství a několika osobnostem těchto institucí. Následující příspěvky (od V. části) se zaměří na obdobné dění v téže době v tehdejší Markrabství moravském a Vévodství slezském.

Jejich práce přinášela pozoruhodné plody ještě dlouho po jejich vynuceném odchodu

Tuto skutečnost potvrzuje další vývoj Společnosti jako celku i jednotlivých spolků, které vznikly v jejím lůně. Výrazně například hned ten první spolek, který vděčil za svou existenci **Ch. C. Andrému**. Jednalo se oficiálně o „Spolek přátel, znalců a podporovatelů šlechtění ovcí za účelem ještě vyššího a důkladnějšího pozvednutí tohoto ekonomického odvětví a na jeho základě založeného důležitého vlnářského průmyslu v továrnách a obchodu“, neoficiálně o „Spolek šlechtitelů ovcí“.

Založen byl 1. března 1814 na Andrého podnět z roku 1812. Byl to první spolek toho druhu nejen v monarchii – ale v Evropě! (V Čechách založen obdobný spolek o 10 let později.) Bylo to v době, kdy už probíhalo triumfální tažení merinové ovce světem, ale kdy se ještě neprojevil všechny jeho důsledky. Bylo to také v době, kdy se obec moravských ovčáků začala pozvolna seznamovat s tím, co to tam v Hořticích poblíž Kroměříže, nějaký podnikavý statkář s těmi ovceci vlastně provádí. Bez povšimnutí to nemohl nechat ani agilní sekretář Moravsko-slezské hospodářské společnosti. Již kolem roku 1800 začal o tom zveřejňovat první zprávy. Vypadalo to na skutečně závažnou věc!

V Hořticích se totiž pustil do zajímavého díla jistý **Ferdinand Geisslern** (1751–1824), syn královského rychtáře ve Znojme, v roce 1766 povýšeného do šlechtického stavu. Po studiích působil Ferdinand ve vojenské službě (vesměs u jezdeckva), krátce také ve správě brněnského kraje. Když ale v roce 1779 otec koupil zanedbaný statek v Hořticích o výměře asi 300 ha zemědělské půdy, bylo záhy zřejmé, že tady by byl spokojenější. V roce 1782 také skutečně statek převzal. Začal hospodařit bez prostředků

a v době, kdy zemědělství se stále nemohlo vymanit z onoho bludného kruhu, který známe pod jménem trojhonný systém. Když pak ale někdy na přelomu století se začaly na statku objevovat návštevky, bylo to pro ně – jak píše D'Elvert (1870) – „pravé zjevení“: vynikající výživný stav nadprůměrného počtu zvířat, využívání jetele a „umělých“, tj. na tehdejší dobu náležitě ošetřovaných luk, chov importovaného skotu švýcarského původu „nejčistší originality“ a k tomu šlechtění ovcí španělského původu na „v této zemi nejvyšší možnou úroveň vlny“. Ojedinělá vizitka!

To, co viděl v Hořticích, ho „uchvátilo“

Syn Christiana Carla Andrého **Rudolf** (1792–1827) se zřejmě hlavně zásluhou otce dostal k aktuální problematice chovu ovcí velmi brzy. Již v roce 1816, ve svých 24 letech, vydal knihu pod názvem *Anleitung zur Veredelung des Schafviehs* (Úvod ke šlechtění ovcí), která – mimochodem – byla odborníky hodnocena jako průkopnické dílo (Orel, V., 1974). O životním díle F. Geisslerna tu píše s upřímným obdivem: „Také mě uchvátilo, co jsem v Hořticích viděl... Od té doby, co jsem měl štěstí poprvé navštívit Hořtice, věnoval jsem se s vášnivým zanícením plemenitbě ovcí.“ Podrobně pak popisuje to, s čím se „v nejlepší škole šlechtění v Hořticích“ seznámil. A bylo toho skutečně hodně. Tato škola byla „vpravdě východištěm pokroku ovčáckého“, konstatuje i s odstupem času B. Macalík (1909) a další odborníci. Kniha získala i mezi členy spolku značný ohlas, někteří se však pohoršovali nad tím, že bylo takto vyzraženo něco, co mělo zůstat tajemstvím.

O dva roky později (1818) vydal tentýž „mladý André“ další zajímavou knížku pod titulem „Kratce obsažené naučení o chování ovčího dobytka pro ovčácké mistry a jejich chasníky pochopitelně spořádané“ (*KurzgefaSter Unterricht über die Wartung des*

Schafviehs für Schafmeister und ihre Knechte falich eingerichtet). Psána byla německy, do českého jazyka ji přeložil D. Kynský.

Impuls k napsání této publikace, jak čteme hned v úvodu, vzešel „od milovníků ovčáctví“, kteří se v Brně od založení Spolku v roce 1814 každoročně setkávali, aby porokovali o tom, „co by se ke zlepšení ovčáctví státi mělo“. Při této příležitosti došlo i na hodnocení úrovně vědomostí a dovedností „mistrů ovčáků a jejich pacholků“. A to se stalo základním námětem této publikace. Autor se tak snažil posloužit „vlastníkům ovčínů a hospodářským úředníkům, kteří se vyučováním mistrů a pacholků obírají“. Dostalo se především na to, co viděl v samotných Hošticích, ale díky svému otci mohl také podrobně sledovat a pak popsat program, organizaci i běžnou denní agendu prvního spolku zaměřeného na chov a šlechtění ovcí na evropském kontinentě.

Tato poměrně drobná publikace mimo jiné dokumentuje předstih moravského ovčáctví – např. informace o „numerování“ ovcí, o individuálním připouštění, o výběru ovcí i beranů v jiných spisech té i několik desetiletí novější doby nenajdeme.

Významné odborné fórum

Jak už bylo uvedeno, od samého vzniku Spolku šlechtitelů ovcí se v Brně každým rokem scházeli všichni, kteří měli co říci ke šlechtění ovcí, a to jak z hlediska praktického, tak z hlediska širších teoretických souvislostí. Vezmeme-li k tomu v úvahu, že Ch. C. André slíbil zajistit také případnou publikaci významnějších „diskusních“ témat ve svých listech, pak je zřejmé, že v Brně vzniklo ojedinělé odborné fórum, jehož hlasy se dostaly i mimo hranice Markrabství moravského.

Od „vědeckého šlechtění ovcí“ vedla občas cesta i k závažným teoretickým otázkám genetiky. Zaznely tu názory předních badatelů střední Evropy, a to jak prostřednictvím jejich literárního díla, tak i občasnou osobní účastí. Odbornou úroveň pozitivně ovlivňovali – opět přímo i prostřednictvím svého literárního díla – také odborné autority z Moravy. Byl to především profesor **PhDr. Jan Karel Nestler** (1783–1841), rodák ze slezského Vrba pod Pradědem. Po studiích (filosofie, teologie, práva, zemědělské nauky) a po praxi v roli vychovatele i ředitele školy se v roce 1823 stal profesorem olomoucké univerzity (později děkanem filosofické fakulty, jakož i rektorem univerzity).

Do výuky zařadil zvláštní kapitoly věnované obecné problematice „vědeckého šlechtění“, se zvláštním zaměřením na historii šlechtění zvířat, při čemž využíval výjimečných výsledků Ferdinanda Geisslerna. (Na olomoucké filosofické fakultě v letech 1840–1843 studoval také J. G. Mendel.) V roce 1840, na popud Františka Cyrila Nappa, referoval i na mezinárodním kongresu zemědělců

a lesníků v Brně (poprvé v rakouských zemích) o průkopnickém šlechtění zvířat na Moravě po roce 1800, tedy i o zásluhách Ferdinanda Geisslerna o vznik tohoto „racionálního vědeckého šlechtění ovcí“.

Dalším významným účastníkem těchto jednání byl profesor brněnské techniky **František Diebl** (1770–1859), rodák z Častolovic poblíž Hradce Králové. Školní vzdělání (filosofie, práva) obohatil neobyčejnou praxí. Rok vykonával povolání zeměměřiče a pak desetiletí vedl správu (později inspekci) několik statků či panství. Navíc hospodařil také na pronajatých statcích (Němcká Bělá, Křetín). V roce 1825 se na 25 let stal učitelem nauky o zemědělství a všeobecného přírodopisu na brněnské technice. Zabýval se zemědělstvím v celé šíři, ale přece jen více inklinoval k produkci rostlinné. Jeho přednášky poslouchal i Johann Gregor Mendel (1822–1884). Dlouhodobě také působil ve Františkově muzeu.

V této souvislosti nelze pominout ještě jednu významnou osobnost. Byl to František **Cyril Napp** (1792–1867), rodák z Jevíčka, od roku 1824 opat starobrněnského kláštera, 40 let čelný a velmi aktivní představitel MSHS. Na tomto poli se setkával s předními „zemědělskými“ odborníky současnosti. Nechyběl na jednáních ovčáků, nechyběl ani na teoretických debatách, které se zabývaly problémem „co se dědí a jak se dědí“. On to byl, kdo podle Orla, odvodil požadavek experimentálního řešení podstaty dědičnosti. On to také byl, kdo u **J. G. Mendela** (1822–1884) vyzoroval „výborné duševní schopnosti a vytrvalou píli pro studium přírodních věd“ a prosadil, přes odpor některých kruhů, jeho vyslání na dvouleté studium přírodních věd na vídeňskou univerzitu.

Po návratu Mendel působil v letech 1854–1868 jako profesor přírodních věd a fyziky na tehdejší německé reálce v Brně – Jánské ulici. Vedle pedagogických povinností, začal současně pracovat na svém experimentálním programu a pak – 8. února a 8. března roku 1865 – v posluchárně „své“ školy přednesl výsledky své úmorné experimentální práce. Dnes snad nikdo nepochybuje, že to bylo dílo náhody! Tvůrčí prostředí prospívá snad každému badateli.

Přehledneme-li tyto úryvky z historie brněnského Ovčáckého spolku, nelze než s obdivem vzpomenout jeho zakladatele! Proč právě on, Christian Carl André, jehož hlavní zájmy se nepochybně upíraly jiným směrem, naléhal na založení tohoto spolku přednostně před ostatními. Náhoda? Intuice? Racionální úvaha? Odvodil si snad, že to, s čím začal v Hošticích Ferdinand Geisslern, významně ovlivní, byť jen na určitou dobu, vývoj chovu ovcí na Moravě. Vědomě usiloval neztrácet čas?

„Poddanství a poměr vrchnostenské ochrany jsou se všemi zákony upravujícími tyto poměry zrušeny“

1. Těmito slovy prvního paragrafu „Zákona o zrušení poddanství daného v našem císařském hlavním a sídelním městě Vídní dne 7. září roku 1848“, byla oficiálně stvrzena historická změna, týkající se nejen našeho zemědělství, ale celé společnosti. Dokument čítá celkem 11 paragrafů, které vypovídají mnohé o situaci rolníka, respektive prostého venkovského člověka vůbec. V souvislosti s naším tématem nebude na škodu, připomenout si několik dalších ustanovení tohoto zákona, jak je uvádí, mimo jiné, II. díl publikace Naše národní minulost v dokumentech. (K vydání připravil František Kutnar za spolupráce Františka Bokesa a Jiřího Berana, Praha, SPN, 1962.)

2. Půda budiž zbavena břemen. Všechny rozdíly mezi dominikálními a rustikálními¹⁾ pozemky budou zrušeny.

3. Od nynějška se ruší všechny na poddanské půdě lpící břemena, služby a platy všeho druhu, jež vyplývaly z poddanského poměru, jakož i všechny naturální, pracovní či peněžité povinnosti pocházející z vrchního vlastnictví půdy²⁾, z práva pobírat desátek, z ochrany, fojtství³⁾, z vinohradního práva a panství nad vesnicemi, doposud odváděné z gruntů neb osobami, včetně poplatků placených při postupování držebnosti za života držitelova nebo po jeho smrti⁴⁾

4. Za některá z těchto zrušených břemen má se poskytnout náhrada, za některá nikoli.

5. Za práva a příjmy, vyplývající z osobního poddanství, z poměru ochrany z vrchnostenského práva jurisdikce (soudnictví) a z panství nad vesnicemi se nemůže žádat odškodnění, přičemž břemena z toho vyplývající mají se prominout⁵⁾.

6. Za takové práce a naturální i peněžité dávky, které byl povinen poskytovat pánovi statku, desátku nebo fojtství držitel půdy jako takový, nechť je co nejdříve vyměřena mírná náhrada.

7. Právo brát dříví z lesů a pást dobytek, jakož i služebnost⁶⁾ mezi vrchnostmi a jejich dosavadními poddanými nechť jsou zrušeny za náhradu, právo vesnických vrchností k požínování i pletí⁷⁾ a k pas-tvě, právě tak jako pasení na úhorech a strništích bez náhrady.

Paragrafy 8, 9, 10 se týkají úředních postupů při realizaci této reformy. Z toho stojí za připomínku, že „bývalí feudálové nedostávali výkupné přímo od rolníků, nýbrž od státu, který na sebe vzal úkol vymáhat od rolníků peníze za výkup“.

11. Bude též odstraněn nucený odběr piva a pálenky se závazky k němu přináležejícími.

Vysvobození z pout poddanství, to byla nepochybně významná hodnota! Jenže „každý, ať sedlák, chalupník, domkář, či řemeslník venkovský z bída staleté poroby sotva vybědnuvší, měl se postavit k zápasu na poli výroby a odbytu, slabý v každém ohledu měl dáti se v boj se silným obchodem, jenž vládl mocí vědění a kapitálu všemocného, bezohledného, mezinárodního, celý svět a všechny hospodářský život ovládajícího – on člověk donedávna ještě ponížený, porobou utrápený, odvěkým bojem vysílený, beze škol a vědomostí, bez znalosti světa s půdou zanedbanou a vyžilou, nemaje peněz ani úvěru, ba nad to ještě dluhem vyvazovacím zatížený, tedy všech prostředků a zbraní k boji tomu!“ (Sedlák, 1913).

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová ✿

¹⁾ Dominikál – půda panská, rustikál – půda, kterou drželi poddaní; rozdíly byly hlavně v tom, že poddaný nebyl plnoprávným vlastníkem půdy a nemohl s ní svobodně nakládat, dále ve zdanění apod.

²⁾ Za feudalismu byl feudál vrchním vlastníkem půdy, zatímco poddaný měl půdu pouze v držení. Bylo to tzv. dělené vlastnictví (dominium divisum; feudál měl vlastnictví přímé, vrchní (dominium directum) a poddaný měl vlastnictví odvozené, užité (dominium utile).

³⁾ Tj. z osobní závislosti, poddanosti fojtu, úředníku feudální správy. Fojt v období raného feudalismu býval jedině na církevních statcích a jeho úkolem bylo zastupovat obyvatelstvo před soudem. Později byli fojti též na statcích patřících panovníkovi i ve městech. Na Moravě a ve Slezsku byli zvaní fojty, dědiční rychtáři. Fojtství v té podobě, jak se o ni mluví v zákoně, právě tak jako vinohradní právo, se vyskytovalo v zemích alpských.

⁴⁾ Obyvatelstvo našich zemí bylo zatíženo asi 200 různými dávkami a povinnostmi vůči feudálům. Největším zatížením ovšem byla feudální renta v úkonech (roboty) a v penězích.

⁵⁾ Tento paragraf se vztahuje především na vesnickou chudinu, ale též na tu část venkovského obyvatelstva, která se zabývala obchodem a nezemědělskou výrobou.

⁶⁾ závazky

⁷⁾ Jde o požínání bujně vzrostlého osení, aby nelehalo, ale šlo do klasů. Tímto způsobem, stejně jako pletím, se za feudalismu získávala píce pro dobytek, o niž byla vždy nouze. S takovými právy vrchnosti se však v našich zemích nesetkáváme často.

CELOROČNÍ OBSAH

Úvodník/Úvodník

Dobré zprávy na závěr školního roku.....	10/3–4
Duben – oslava lesů.....	8/3
Gočálová: Evropské a národní zemědělské dotace pro školské subjekty v roce 2015.....	9/3
Kadlečíková a kol.: Chléb náš každodenní.....	2/3–4
Kaňovská: Cesta za stříbrem.....	4/3–4
„Pravou cenu dobrého učitele poznáme v odstupu časovém“.....	7/3–4
Rozman: Do nového roku.....	5/3
Rozman: Existuje i dnes.....	1/3
Rozman: K tradici martinské husy.....	3/3
Školné a stipendia pro studenty se v Evropě značně liší.....	6/4
Význam investic do vzdělávání pro růst a zaměstnanost.....	6/3

Zemědělské školství/Pôdohospodárske školstvo

Dvořák: Nová Koncepce vzdělávání Ministerstva zemědělství na období 2015 až 2020.....	7/5
Krajčková: Celostátní soutěž žáků zemědělských škol v Benešově.....	9/6–10
Krajčková: Desetiletí výzkumu ve vzdělávání.....	6/7–8
Krajčková: „Jedové zkoušky“ do škol?.....	2/5–6
Krajčková: Národní kulatý stůl k odbornému vzdělávání.....	5/11, 6/6–7
Krajčková: Nastane podpora odborného školství?.....	9/4–5
Krajčková: Podpora zemědělskému vzdělávání.....	1/4–10
Krajčková: Potřebnost zemědělských absolventů na trhu práce je neoddiskutovatelná.....	4/6–8, 5/5–10
Krajčková: Profese učitele a poradce v odborném vzdělávání... 3/4–5, 4/6–10, 5/4–5, 6/5–6	
Krajčková: Zemědělské školství v návaznosti na rozvoj venkova a podpora podnikání na venkově.....	8/4–11
Krajčková: Z jednání Výkonné rady Asociace.....	4/4–6
Ptáček: Představujeme Střední odborné učiliště zemědělské a služeb Dačice... 10/5–6	
Sedláčková: Letos uplyne 120 let od založení zemědělské školy v Benešově... 7/6–7	

Vzdělávání dospělých/Vzdelávanie dospelých

Babinský: Inovační trendy v agrozore od roku 2014.....	6/8–10
Honsová: Jarní setkání nad pokusy s řepkou.....	8/11–12
Honsová: Transfer znalostí vědy a výzkumu do praxe.....	3/10–11
Houbová: Projekt Univerzita lektorů.....	2/8–9
Houbová: Žáří na zámku ve Křtinách ve znamení ICOLLE.....	3/8–9
Krajčková: EDUCO 2014.....	1/12–13
Kříž: Vzdělávání učitelů středních odborných škol.....	3/5–6
Mačura: Spolupráce školy a praxe ve skutečnosti.....	8/13–14
Pedagogika a sociologie na vysokoškolském vzdělávání.....	2/7
Rajmová: Vzdělávání dospělých v Lomnici nad Popelkou.....	1/11
Sívek: Akce Národní klastrové asociace.....	2/6–7
Sívek: Perspektivy technologií ve vzdělávání.....	5/14–15

Sívek: Problematika vzdělávání mezi generacemi.....	4/11–12
Sívek: Sociální pedagogika ve světle společenského, institucionálního a individuálního ohrožení.....	9/11, 10/7–8
Sládek: Ekologické a sociálně odpovědné zemědělství.....	10/8
Vnučko: Profesie z oblasti „chute a vůně“.....	2/10
Zatková: Pedagogika a sociologie vo vysokoškolskom vzdelávaní.....	5/12–13

Problematika EU/Problematika EÚ

Informační servis.....	1/14, 2/12–15, 3/12, 6/13–14, 8/14–15
Kunte: Pro úspěšný vstup na trh práce.....	6/12–13
Nový Evropský pas dovedností.....	2/11
Ochrana životního prostředí je důležitá pro téměř všechny Evropany.....	6/8
Piešťanský: Dovidenia Taliansko, uvidíme sa v Lotyšsku.....	5/15–16
Piešťanský: Konferencia Europea International priniesla ovocie.....	9/12–13
Plašilová: Zkvalitnění výuky ve vztahu k odborné praxi na zemědělské škole v Táboře.....	6/11
Sládek: Co je ECVET-STEP?.....	10/9–10
Sládek: Projekt TOL – potraviny pro školy.....	10/10
Zoubková: Zemědělství a zemědělské vzdělávání, ekologie.....	9/13–14

Ohlasy/Ohlasy

Bačkovská: Rozvoj venkova a odborné školy.....	3/18
Bielíková: Praxe v sedle.....	1/21
Blahopřání k narozeninám – Ing. Václav Kolečko.....	4/15
Cífranič: Spolupráce obce a subjektu hospodářského v systému ekologického poľnohospodárstva.....	2/18–20
Drobník, Kučera: Jízda zručnosti 2015 na SOU Blatná.....	10/11–12
Fojtíková: Děčínská kotva 2014.....	2/16
Gonsorciová: Spolupráce zemědělské školy.....	9/15
Honsová: Putování na Orlik a Svatou Horu.....	6/15
Honsová: Setkání kateder rostlinné výroby v Českých Budějovicích....	5/17–18
Honsová: Zajímavá konference pro poučení i zábavu.....	7/10–11
Horák: Kopidlenský květek 2014.....	4/12–13
Hořejší: Den zemědělců, potravinářů a venkova okresu Tábor.....	3/17
Hoskovec: Soutěžní a studijní úspěchy žáků.....	1/17–18
Kudrna, Drechsler: Meteorologie na frýdlantské škole.....	1/15
Krajčková: Den zemědělce a venkova Písek.....	3/13–15
Krajčková: Otevřela se nová školní budova v areálu SOU potravinářského v Jílovém u Prahy.....	8/16–17
Moravová: Horkýfest – návod na zábavu.....	1/16–17
Národní zemědělské muzeum Praha hledá partnera pro provoz své farmy.....	2/15
Piešťanský: Nepřipravuj si iba v triedach ..., a to je požiadavka praxe.....	7/9
„Program rozvoje venkova v praxi“.....	2/21–24
Ptáček: Brněnská růže 2014 tentokrát v duchu podzimu a adventu.....	5/19–20
Sixtová: Zemědělské soutěže na veletrhu pro studenty.....	3/16
Šizlingová: Návštěva francouzských farmářů v České republice.....	10/12–13
Trávníček: Nastuduj – předveď – ukaž ostatním.....	2/17
Vepřek: Exkurze do Krajiny srdce.....	9/16–17
Zurynek: Jezdím jako tatar – Nemzeti Vágta v Budapešti.....	4/14–15

Aktivity škol / Aktivity škôl

Drechsler, Krajíčková: Zemědělská olympiáda žáků středních škol	10/14–16
Duben: 8. ročník soutěže středních veterinárních škol	5/26
Hejnické podzimní aktivity a lednová pozvánka	5/21–23
Hromádková: Stadice 2015	10/21
Ivanová: Banskobystričania navštívili farmársky trh	10/21–22
Ivanová: Cesta k poznání včel	3/19–20
Ivanová: Farmársky trh Pod Bánošom	4/17
Ivanová: Žiačky SOŠ Pod Bánošom v Banskej Bystrici opäť bodovali	7/11
Jankovská, Kučerová: „Zemědělec – Krajínář“	9/21
Kopalová: Budoucnost v čistém životním prostředí	5/28
Krajíček: 24. bramborářské dny v Havlíčkově Brodě	4/18–19
Krajíčková: Opravář zemědělských strojů	10/18–20
Krajíčková: Podzimní aranžování s nádechem adventu	5/27–28
O Šemíkovu podkovu	5/25
Ptáček: „Školní zahrada – místo pro poznávání“	8/18–19
Rabiňáková: O Pohár ministra školství	4/16
Rábová: „Den stromů“ – opět spolu	4/18
Rábová: Den vody opět na „Zemědělce v Žatci“	9/19–20
Rábová: Den Země po roce na „Zemědělce“	10/22
Rajmová, Charousková: „Barvy jara a Velikonoc“	9/18
Slatinová: Nemzeti vágta	3/19
Sýkorová: Cena SŠ dostihového sportu a jezdeckví	10/20
Sýkorová: Hippospol cup 2014	5/23
Sýkorová: Mezinárodní dostihy žáků v Bratislavě	10/17
Sýkorová: Mezinárodní zázkovské dostihy	1/19
Sýkorová: Poslední dostih žáků v sezóně 2014	4/16
Štěrbová: Technická exkurze v Praze	1/22
Tesařík: Potřebujete nebo máte jen zájem odhadnout svoji internetovou závislost?	8/20
Vítek: Paznehtářský kurz	8/19
Voráčková: Na odborné exkurzi v Paříži	5/24–25
Voráčková: Odborná exkurze budoucích jezdců a chovatelů	1/20–21

Informační zdroje/Informačné zdroje

Honsová: Dny fascinace rostlinami se vydařily	10/24–25
Honsová: O řepce v Červeném Újezdě	10/26–27
Honsová: Skotský náhorní skot nově u Bedřichova	9/22
Horváthová: Oslavy Světového dne potravin na Slovensku	4/21–22
Houbová: Mendelova univerzita nabízí bakalářské a magisterské programy pro praxi	7/12–15
Houbová: Nemáte jasno, kam po maturitě?	3/22
Houbová: Přijďte a nastartujte svoji budoucnost	3/20–21
Husová: Národní soustava kvalifikací	4/11, 10/31
Chvátal: Kolekce základních hornin	10/34
Kozlová: Zemědělské soutěže v Českých Budějovicích	1/25
Krajíčková: Představujeme SOU potravinářské Jilové u Prahy	6/16
Krajíčková: Výstava Řemesla 2015 v Lysé nad Labem	7/16–18
Levá: Týden lesů	9/27
Möllerová: Drobné historky o užitkových rostlinách	10/30–31

Möllerová: Méně tradiční využití kulturních a planých rostlin	1/24, 2/26, 3/24–25, 4/19
Möllerová: Problematika možného přenosu genů v přírodě	9/23
Möllerová: Proč se na Cejlonu pěstuje čaj a ne káva	5/32
Novinky z vědy a výzkumu	2/25–26
Národní zemědělské muzeum – pozvánky, přednášky	2/27–28
NZM – Kouzlo zemědělské techniky – Výstava Papírové modelářství v Čáslavi – Zámecká pouť na Kačině – Cukrářské slavnosti	8/21
Pozvánka na konferenci ICOLLE 2015	10/23
Pozvánka na seminář „Trendy a problémy ve vzdělávání a poradenství“ ..	10/23
Pozvánky Národního zemědělského muzea	10/29
Ptáček: Radkovský obraz vzdělávání na venkově v 19. a 20. st.	10/28–29
Regionální muzeum vesnice Dolní Újezd u Litomyšle	1/26
Rozman: Regionální muzeum vesnice	2/29–30
Sládek: Druhy práce na dálku a lokální centra	4/20–21
Sládek: Mobilní teleworking	6/17
Sládek: Práce na dálku – práce doma	5/29–30
Sládek: Teleworking neboli práce na dálku	3/23–24
Sládek: Vzdělávací akce pro poradce	5/30
Tesařík: Je to více než jen baňka, je to symbol	9/24–25
Uhlíř: Významná lesnická výročí	9/28
Vítek: A zapomínat se nemá	1/23
Výstavy a veletrhy, leden 2015	4/23
Výstavy a veletrhy, únor 2015	5/31
Výstavy a veletrhy, březen 2015	6/18
Výstavy a veletrhy, duben 2015	7/18–19
Výstavy a veletrhy, květen 2015	8/22–23
Výstavy a veletrhy, červen 2015	9/26–27
Výstavy a veletrhy, červenec, srpen, září 2015	10/32–34
Zahradnický slovník naučný	3/7

Historie/História

150 let odborného školství v Roudnici nad Labem	1/26
Horký: 150 let Střední školy zemědělské Přerov	9/29–31
Möllerová: Botanik, ekolog evropského významu (prof. Hadač)	2/32
Möllerová: Hladomor v 30. letech nejen na Ukrajině	8/24–25
Möllerová: Historie zemědělství a Karel Veliký	7/20–21
Projekt Oborová knihovna zemědělského aplikovaného výzkumu	6/23
Ptáček: Brno a zahradnické vzdělávání	2/31–32, 3/26–27
Ptáček: Leopold Bilek	1/27
Pytloun: 130 let zahradnické školy v Mělníku	9/32
Rozman: „Držíváme husy za zvířata hloupá“	4/26–27
Rozman: „Kupuješ-li grunt, kup si i souseda“	6/20
Rozman: Odložmež slavení posvícení	2/35
Rozman: Staří hospodářové byli šťastnější?	5/35
Rozman: Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás (ČZAV)	5/33–35, 6/21–23, 7/22–23, 8/25–27, 9/33–35, 10/35–37
Rubáčková: V kuklenské veterinární škole se rozezněl zvon Křištof	4/24
Teksl: Skutečně se stávalo a vůbec to není k smíchu	6/19
Tesařík: Jan Křitel Boháč	2/33–35
Tesařík: Sanytrník – zaniklé „špinavé“ řemeslo	4/25

Redakční rada

Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie v Humpolci

Ing. Ludmila **Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Petr **Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce

PhDr. Aleš **Hradečný**, Praha

Ing. Zorka **Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha

Ing. Emil **Kříž**, Ph.D., Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha

doc. PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno

Ing. Václav **Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR

Evidenční číslo MK ČR E 2826

ISSN 1803-8271 (Online)